

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX

DOCUMENT 2: PROGRAMA D'ACCIONS, 2009-2018

Baix Llobregat, març 2011

Muntanyes del Baix

1	INTRODUCCIÓ	5
2	PROGRAMA D'ACCIONS	7
2.1	QUADRE RESUM DE LES ACCIONS DEL PROGRAMA	9
2.2	FITXES DE LES ACCIONS	11
2.2.1	INTEGRALS	11
2.2.2	PLANEJAMENT I ORDENACIÓ DEL TERRITORI.....	59
2.2.3	PATRIMONI	72
2.2.4	ÚS PÚBLIC.....	78
2.2.5	COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ	88

1 INTRODUCCIÓ

En aquest document, i a partir de l'anàlisi DAFO realitzada en el marc del document de Diagnosi i dels objectius definits, es desenvolupa el Programa d'accions del Pla director de les Muntanyes del Baix que inclou aquelles accions que es consideren més adequades per a l'assoliment dels objectius establerts.

El Programa d'accions del Pla director de les Muntanyes del Baix inclou un total de 28 accions, que es defineixen i descriuen a continuació. És rellevant concretar que s'ha treballat en la identificació i concreció d'actuacions i projectes ambiciosos però assumibles, que tinguin possibilitats reals de ser executats per part dels seus responsables, sent aquests els Ajuntaments dels municipis, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i altres agents implicats.

En relació amb l'anterior, en aquest document també es vol apuntar que seria adient valorar la conveniència de crear un instrument supramunicipal en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. Això permetria agrupar esforços conjunts i gestionar globalment les actuacions i projectes que formen al programa d'actuacions, així com estudiar les possibles línies de subvenció i finançament per a l'execució dels mateixos.

El conjunt de les accions proposades és de fet un programa de coordinació entre ajuntaments per definir i aplicar criteris comuns a les seves actuacions. Les accions es preveuen desenvolupar en el marc de les competències municipals, o bé amb la participació de les administracions de grau superior que en tinguin les competències, si és el cas.

Però en un bon nombre d'accions també es contempla la necessària participació d'agents privats, ja siguin propietaris, empreses amb activitat al territori, o entitats relacionades amb alguns temes. Aquesta participació es veu en un marc de concertació que permeti avançar conjuntament en la millora de l'espai agroforestal. La relació entre administració i agents privats és voluntària i amb el respecte a la legalitat que empara la propietat privada.

Hi ha algunes accions que tenen relació amb l'àmbit urbanístic o que requereixen algun tipus de tramitació administrativa. La proposta d'accions no les concreta, només apunta la seva necessitat perquè siguin els ajuntaments, amb la participació d'altres agents del territori, els que de forma coordinada elaborin la proposta concreta, i si ho consideren convenient la sotmetin al procés de tramitació que legalment correspongui. Ja s'ha explicat en la introducció del Pla Director que aquest no és ni vol ser un pla urbanístic.

Cada acció es descriu mitjançant una fitxa en la qual consten diversos apartats. Cal dir que com a tot pla estratègic, les indicacions són orientatives i hauran de ser revisades i modulades en el decurs del temps per adaptar-les a les circumstàncies de cada moment. Així, per exemple la prioritat o el pressupost orientatiu estaran condicionats per la disponibilitat de recursos, la col·laboració d'altres institucions o l'oportunitat que es pugui presentar. De la mateixa manera que el procés de concertació amb agents privats pot condicionar el calendari i l'abast de l'aplicació de determinades accions.

No tots els temes tenen la mateixa rellevància en tots els municipis. Això farà sens dubte que hi hagi ajuntaments interessats en desenvolupar una acció i que es coordinin per impulsar-la, mentre altres restin a l'expectativa en aquell tema, ja que no és rellevant per ells.

2 PROGRAMA D'ACCIONS

Les accions que incorpora el programa es presenten en forma de fitxes estàndard, les quals consten de 9 apartats, que poden variar d'una fitxa a l'altra segons la tipologia de l'acció. Aquests apartats són:

- **Nom de l'acció:** Correspon al títol de l'acció.
- **Tipus d'acció:** Les accions es classifiquen en 5 tipologies diferents:
 - **Integral (I):** si l'acció fa referència a projectes que integren la recuperació estructural, ambiental i social d'un espai determinat.
 - **Planejament i ordenació del territori (POT):** si l'actuació es basa en aspectes que afecten principalment al planejament urbanístic.
 - **Patrimoni (P):** si l'acció es centra en la millora o conservació del patrimoni cultural (recuperació de fonts, catalogació dels recs, pous de glaç,...)
 - **Ús públic (UP):** quan l'actuació fa referència a l'ús públic de l'espai.
 - **Comunicació i difusió (CD):** quan l'acció està relacionada amb campanyes de comunicació o difusió d'aspectes relacionats directament o indirecta amb el Pla.
- **Codi:** Es tracta d'un element alfanumèric que permet identificar ràpidament una acció. Consta d'una o més lletres que identifiquen el tipus d'acció, i un número correlatiu dins de cada tipus (per exemple, I1).
- **Prioritat:** Indica l'ordre en què cal realitzar les accions dins d'un mateix termini de temps. La prioritat es valora com: *Alta – Mitjana – Baixa*.
- **Termini:** Valora l'horitzó temporal d'implantació de l'acció, diferenciant si el termini és: *Curt (0 a 2 anys) – Mig (3 a 5 anys) – Llarg (6 a 10 anys)*.
- **Descripció de la situació actual:** Breu descripció de la situació del terreny o aspecte al que es referix l'acció en el moment de redactar-se l'estudi, de manera que serveix per conèixer el punt d'inici de la mateixa. El format de l'apartat variarà segons cada acció.
- **Objectius:** Concreció dels principals objectius que es pretenen assolir amb l'acció plantejada.
- **Descripció de l'acció:** Es presenta una descripció detallada de l'acció que es proposa. El format de l'apartat variarà segons cada actuació, però, sempre que sigui possible, s'acompanya de material complementari.
- **Municipis:** Indica els municipis als que es refereix l'acció.

- **Pressupost:** Es tracta d'una aproximació al pressupost material i dels recursos necessaris per a executar i/o implantar l'acció. En cas que l'acció no es pugui pressupostar ja que està relacionada amb aspectes tècnics o d'organització s'especifica i concreta en cada cas.

2.1 QUADRE RESUM DE LES ACCIONS DEL PROGRAMA

CODI	TÍTOL D'ACCIÓ
I1	Estratègia global per al foment i la conservació del mosaic agroforestal
I2	Conveni de col·laboració per a l'execució d'un Pla Marc de Millora Forestal de les Muntanyes del Baix
I3	Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de biomassa forestal a les Muntanyes del Baix
I4	Fomentar l'associació dels productors agrícoles de les Muntanyes del Baix a les ADVs del Baix Llobregat
I5	Programa per a la integració de la ramaderia extensiva en la gestió de l'espai agroforestal
I6	Estudi per a definir les activitats econòmiques a promoure en l'àmbit de les Muntanyes del Baix
I7	Elaborar un estudi de valoració econòmica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix i de les mesures a establir per a la seva conservació
I8	Promoure l'elaboració de Plans Tècnics de gestió cinegètica de les Muntanyes del Baix
I9	Elaboració d'un Pla d'Ordenació de Camins de les Muntanyes del Baix
I10	Promoure la redacció d'un programa global de conservació i millora de l'estat de les rieres i torrents
I11	Pla de neteja i prevenció dels abocaments incontrolats
I12	Desenvolupament d'una estratègia per la redacció, execució i manteniment dels Plans de prevenció i evacuació de les urbanitzacions i barris de muntanya
I13	Definició de criteris i protocols d'actuació conjunts per a la coordinació i cooperació de l'administració local i les ADF
I14	Protocol de control i seguiment dels treballs d'estassada de la vegetació existent sota les línies elèctriques que creuen l'àmbit
POT1	Vetllar per la coherència dels plans, programes i projectes supramunicipals amb l'estratègia del Pla director de les Muntanyes del Baix

POT2	Proposta de directrius conjuntes d'ordenació i regulació d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable
POT3	Formació i coordinació dels cossos i entitats existents per a la vigilància del sòl no urbanitzable
POT4	Promoure la declaració d'utilitat pública de terrenys forestals públics i la seva inclusió al Catàleg de Forests d'Utilitat Pública (CUP)
POT5	Promoure acords de custòdia del territori en els espais d'interès natural que no es troben sota cap figura de protecció
P1	Elaborar un inventari o mapa del patrimoni natural i cultural de les Muntanyes del Baix
P2	Aprovació de la tramitació de les diferents figures de protecció a nivell municipal corresponents al patrimoni natural i cultural dels municipis
UP1	Realitzar un estudi sobre l'ús públic a l'àmbit i redactar una ordenança tipus
UP2	Establir un model de senyalització de les Muntanyes del Baix
UP3	Senyalització de la xarxa de camins i elaboració d'una proposta d'itineraris per les Muntanyes del Baix
UP4	Programació coordinada de les activitats que es desenvolupen en l'àmbit de les Muntanyes del Baix
CD1	Campanya de comunicació i difusió d'aliments i productes locals
CD2	Difondre i promocionar els valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix
CD3	Proposta comunicativa del Pla Director de les Muntanyes del Baix

2.2 FITXES DE LES ACCIONS

2.2.1 INTEGRALS

Nom de l'acció:	Estratègia global per al foment i la conservació del mosaic agroforestal		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	1
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>La realitat socioeconòmica i administrativa de l'àmbit del Pla director de les Muntanyes del Baix el fan un espai de difícil unitat de gestió i coordinació administrativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Catorze municipis s'inclouen en l'àmbit del Pla director de les Muntanyes del Baix: Begues, Cervelló, Corbera de Llobregat, Gavà, la Palma de Cervelló, Pallejà, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts Santa Coloma de Cervelló, Torrelles de Llobregat, Vallirana i Viladecans (Baix Llobregat) i Olesa de Bonesvalls (Alt Penedès). No obstant, atenent a criteris territorials també altres municipis podrien formar part de les Muntanyes del Baix. - Alguns dels municipis es troben englobats en L'Entitat Metropolitana i gestionen a través d'aquesta certes competències, aquests municipis es troben molt lligats a la dinàmica metropolitana per contra de la dinàmica pròpia dels altres municipis. - La unitat fisiogràfica de les Muntanyes del Baix es troba administrativament a nivell comarcal partida ja que es troba entre la comarca del Baix Llobregat i Penedès. - Alguns dels municipis de l'àmbit del Pla ja disposen d'una figura de protecció: Parc Natural del Garraf i el Parc Agrari del Llobregat. - Una part de les anomenades Muntanyes del Baix es troben incloses dins el PEIN de les Muntanyes de l'Ordal, però no tot l'espai. <p>Aquesta situació, sumada a la manca d'una estratègia conjunta i d'uns criteris específics consensuats per les administracions locals actuants, primordialment Ajuntaments i Consell Comarcal, dificulta la gestió i manteniment de l'espai de els Muntanyes del Baix.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Consensuar una estratègia conjunta per al foment i la conservació del mosaic agroforestal de les Muntanyes del Baix. 			

Descripció de l'acció:

Amb aquesta acció es proposa que les diferents administracions actuants en l'àmbit de les Muntanyes de Baix, bàsicament Ajuntaments i Consell Comarcal, consensuin i assoleixin el **compromís d'adoptar una estratègia conjunta de les Muntanyes del Baix**, per a garantir la gestió i el manteniment de l'espai.

En relació amb l'anterior, es proposa que en el sí de la Comissió de Seguiment i avaluació del Conveni Marc, es generi un debat constructiu per arribar a un consens general envers un decàleg que defineixi l'estratègia conjunta i les línies estratègiques bàsiques del Pla director de les Muntanyes del Baix.

Com a proposta inicial, per a la seva valoració i consens, es detallen 10 línies estratègiques prioritàries en l'àmbit:

- Protecció del paisatge i del mosaic agroforestal de les Muntanyes del Baix.
- Ordenació i regulació dels usos i activitats en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.
- Foment de la gestió sostenible del bosc i de l'espai agroforestal.
- Manteniment i foment de l'activitat agrícola.
- Impuls de la ramaderia extensiva per la gestió de l'espai agroforestal.
- Coordinació en les actuacions per a la prevenció d'incendis forestals.
- Dinamització econòmica de l'àmbit.
- Regulació i control de l'ús públic: en l'espai públic.
- Manteniment i senyalització de la xarxa de camins.
- Foment i divulgació del patrimoni cultural i natural.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Propietats, empreses i entitats que desenvolupen la seva activitat a la zona

Observacions:

També es vol apuntar que seria adient valorar la conveniència de crear un ens supramunicipal en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. La creació d'aquest ens permetria agrupar esforços conjunts i gestionar globalment les actuacions i projectes que formen el programa d'actuacions que es proposa, així com estudiar les possibles línies de subvenció i finançament per a l'execució dels mateixos.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Nom de l'acció:	Conveni de col·laboració per a l'execució d'un Pla Marc de Millora Forestal de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	12
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)

Descripció de la situació actual:

La nul·la rendibilitat dels aprofitaments fustaners dels boscos de l'àmbit del Pla director ha condicionat l'abandonament progressiu de les activitats d'aprofitament silvícola.

Així mateix la desvinculació progressiva dels propietaris forestals envers l'explotació agrícola i forestal, comporta una disminució de la prioritització d'aquestes activitats.

Actualment només el 18,5 % del terreny forestal està ordenat mitjançant Plans tècnics de gestió i millora forestal (PTGMF). A més, la informació disponible evidencia que durant el període 2001-2007 el desenvolupament d'aquests PTGMF ha estat molt baix.

Durant el mateix període s'han realitzat aprofitaments forestals en els municipis del Pla director amb una superfície total de 698 ha (sobre una superfície total de finca de 3.917,1 ha.) que equival a un 6,8% de l'àmbit forestal. A més destacar, que tot i que la major part dels aprofitaments forestals realitzats han tingut una sortida comercial, el motiu de la seva sol·licitud i execució ha estat vinculada a altres activitats (com arranjaments de camins, obres vinculades a infraestructures entre d'altres), motivades en compliment de la normativa vigent en termes de prevenció d'incendis (estassada de vegetació sota línies elèctriques, obertura de franges de protecció de les urbanitzacions i barris de muntanya, entre d'altres), o han estat vinculats a zones cremades.

D'altra banda, destacar que els boscos de l'àmbit es caracteritzen per:

- La dominància clara del pi blanc (*Pinus halepensis*), sobre altres arbòries presents com l'alzina (*Quercus ilex*) i el pi pinyoner (*Pinus pinea*).
- Els boscos de pi blanc són densos, amb una estructura irregular i molt joves, amb la classe diametral centrada als 25 cm. Presenten una densitat de peus molt elevada i amb mitjanes absolutes de les parcel·les mostrejades a l'entorn dels 1.200-1.800 peus/ha i amb casos extrems de més de 2.000 peus/ha.
- Hi ha un sobre excés de biomassa aèria present a les masses de pi blanc, amb valors mitjans de 77,5t/ha.

Per últim esmentar que arrel de les fortes ventades ocorregudes i els efectes sobre les masses forestals a diferents indrets de Catalunya, també als boscos del Baix Llobregat, la Diputació de Barcelona està impulsant el Pla de retirada de fusta per les ventades al Baix Llobregat. En el marc d'aquest Pla s'emmarca un conveni amb els propietaris forestals del Baix Llobregat.

Objectius:

- Promoure la gestió i els aprofitaments forestals, de manera que siguin econòmicament viables i ambientalment sostenibles.
- Minimitzar el risc d'incendi millorant l'estructura dels boscos a partir de la reducció de la densitat de peus i la biomassa aèria.
- Obertura i manteniment d'espais oberts i franges de protecció per garantir el fraccionament del territori i reduir la probabilitat que un foc esdevingui un gran incendi forestal.
- Establir relacions de col·laboració amb els diferents actors implicats en la gestió dels boscos (Departament de Medi Ambient i Habitatges de la Generalitat de Catalunya, Diputació de Barcelona, Centre de la Propietat Forestal, Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat) per fomentar i garantir la gestió i aprofitament dels boscos de les Muntanyes del Baix.

Descripció de l'acció:

La Diputació de Barcelona disposa d'una línia de treball dedicada al desenvolupament d'estudis, metodologies i models per a la gestió dels boscos privats mediterranis.

En aquest marc de treball, la Diputació de Barcelona en col·laboració amb els ajuntaments i les associacions de propietaris, està impulsant un programa de gestió de boscos no cremats, amb l'objectiu central d'assegurar la gestió dels boscos per millorar la capacitat d'autodefensa de les masses forestals enfront dels incendis i racionalitzar i incrementar les rendes dels boscos particulars.

En un primer moment es va realitzar una anàlisi de la situació dels boscos particulars mediterranis a Catalunya i es va fer un diagnòstic que es pot resumir en:

- Predomini de la recol·lecció, i per tant absència de silvicultura.
- Necessitat d'aportació de diners públics per garantir la gestió dels boscos.
- Dèficit de planificació i, en conseqüència, compromís interès privat-interès públic poc consolidat.
- Dificultat d'execució dels plans a les finques.
- Mala distribució de les ajudes públiques mitjançant les transferències directes a la propietat i, també, pels tipus de concepte.
- Burocratització de l'administració i dificultat de gestió.

En base aquesta diagnosi, es va dissenyar el programa de gestió de boscos de propietat particular que es fonamenta en:

- Un compromís general compartit fixat per mitjà d'un conveni de col·laboració.
- Un òrgan de concertació i de gestió: la comissió de treball, en l'àmbit de la qual es consensuen tots els treballs realitzats abans de la seva execució.
- Un instrument consensuat per fer efectiva la concertació i la gestió: el Pla marc de revaloració i millora forestal, que defineix les diferents unitats d'actuació i la silvicultura que s'aplicarà a

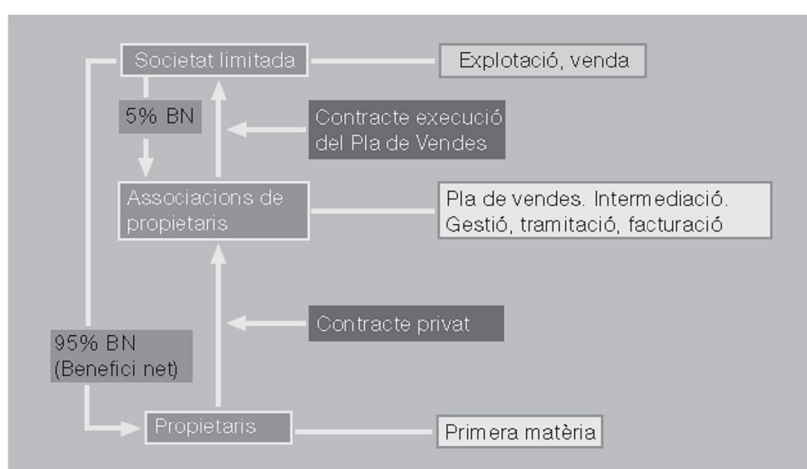
PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

cadascuna.

- Un compromís anual, que inclou el finançament, que es denomina Programa anual i que conté els «Plans de treballs de millora i preparació» i els «Plans de venda».

Les vendes derivades dels programes anuals es canalitzen mitjançant una Societat Limitada, constituïda per les associacions de propietaris, que segueix el model alemany de l'Associació d'Explotacions Forestals de la Selva Negra Central, SL.

L'esquema general de funcionament se sintetitza en el quadre següent:

lavola

En relació amb l'anterior, la proposta contempla que s'iniciïn els treballs i contactes necessaris entre els agents implicats, bàsicament la Diputació de Barcelona i l'Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat, amb el suport dels Ajuntaments i el Consell Comarcal del Baix Llobregat per signar un **conveni de col·laboració per a l'execució d'un Pla marc de les Muntanyes del Baix**.

Pel que fa a la temporalització dels treballs, per una banda, a nivell orientatiu, es pot preveure que el Pla marc pot estar redactat després d'un any des de l'inici dels treballs. D'altra banda, l'horitzó temporal del Pla Marc sol ser de 15 anys en boscos no cremats.

Per últim esmentar que en l'àmbit del Pla marc es defineixen uns objectius i projectes prioritars relacionats directament amb la gestió forestal i l'aprofitament silvícola, però que també pot esdevenir un marc de treball i d'actuació en altres àmbits relacionats amb la gestió dels boscos i dels espais no urbanitzats. En relació amb l'anterior, es proposa integrar en el Pla marc altres línies de treball com per exemple:

- Aprofitament energètic de la biomassa forestal (veure acció I3).
- Manteniment dels espais oberts i de l'activitat agrícola (veure acció I4).
- Incorporació del pastoreig controlat del sotabosc (veure acció I5).
- Accions per a combatre plagues forestals, entre d'altres.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Diputació de Barcelona

Centre de la Propietat Forestal (CPF)

Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat i altres propietaris agroforestals

Observacions:

Relacionat amb el programa de gestió de boscos de la Diputació de Barcelona, i amb els estudis i treballs realitzats en el seu marc, esmentar la publicació *Models silvícoles en boscos privats mediterranis* (DIBA, 2008), en la qual es presenten, amb la intenció de discutir-ne la viabilitat i oportunitat, uns models de silvicultura per a les espècies següents: *Quercus ilex*, *Quercus humilis*, *Quercus suber*, *Pinus halepensis*, *Pinus pinea* i *Pinus silvestris*.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Nom de l'acció:	Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de biomassa forestal a les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	13
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>La nul·la rendibilitat dels aprofitaments fustaners dels boscos de l'àmbit del Pla director ha condicionat l'abandonament progressiu de les activitats d'aprofitament silvícola. Així mateix la desvinculació progressiva dels propietaris forestals envers l'explotació agrícola i forestal, comporta una disminució de la prioritització d'aquestes activitats.</p> <p>En el context actual en el qual s'està replantejant el model energètic, l'ús de fonts d'energia alternatives als combustibles fòssils va prenent força. L'excés de biomassa en les masses forestals de pi blanc de l'àmbit permet plantejar l'opció d'implantar una gestió forestal basada en l'aprofitament energètic d'aquesta biomassa si les condicions d'accessibilitat al bosc i rendibilitat són òptimes per l'explotació.</p> <p>En aquest sentit, l'Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat ha mostrat el seu interès en aquest aprofitament energètic de la biomassa forestal en l'àmbit. Així mateix, des dels diferents Ajuntaments es valora positivament estudiar la possibilitat d'aprofitar la biomassa com a font energètica per abastir els equipaments municipals. Fins i tot, s'estan impulsant iniciatives locals per a realitzar proves pilots com per exemple a Begues o Sant Boi.</p> <p>D'altra banda des del Centre de la Propietat Forestal (CPF) es va desenvolupar una prova pilot d'aprofitament de biomassa forestal per a ús tèrmic, al municipi de Vallirana que va permetre extreure conclusions sobre costos reals, condicionants i necessitats logístiques d'aquesta activitat, en unes condicions determinades.</p> <p>No obstant, tret d'aquesta prova pilot, en l'àmbit del Pla no es disposa de cap estudi global que permeti extreure conclusions sobre la viabilitat de l'explotació de grans superfícies de biomassa amb finalitats energètiques. Tot i així, els diversos Ajuntaments que han iniciat la instal·lació de calderes de calefacció alimentades amb estella, han fet els corresponents estudis previs de viabilitat per endagar els seus projectes.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promoure la gestió i els aprofitaments forestals, de manera que siguin econòmicament viables i ambientalment sostenibles. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa realitzar un estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de la biomassa forestal en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. Aquest estudi es pot integrar com un dels projectes per</p>			

desenvolupar i impulsar en el context d'un Pla marc de l'àmbit de les Muntanyes del Baix (veure acció I2).

En relació amb l'anterior, es proposa potenciar l'ús de la biomassa en forma d'estella provinent de la gestió dels boscos de l'àmbit i així crear sinèrgies entre diferents línies d'actuació.

També cal tenir en compte les propostes i actuacions en el marc dels Plans d'acció per l'Energia sostenible (PAES), que s'estan treballant en diferents municipis arrel del Pacte d'Alcaldes i el compromís de reducció de gasos amb efecte hivernacle (GEH). Una de les línies d'actuació d'aquests Plans és precisament implantar d'instal·lacions d'energies renovables en equipaments municipals, i una de les possibilitats a tenir en compte és la instal·lació de calderes de biomassa per a l'aprofitament d'estella.

Cal esmentar que a Catalunya ja s'ha portat a terme alguna experiència en aquesta línia de treball, concretament el Pla estratègic d'aprofitament de biomassa forestal per ús energètic al Lluçanès (Faus, R. i Faus, J., 2007). En aquesta mateixa línia, es proposa que els objectius de l'estudi en l'àmbit del Pla director siguin els següents:

- Avaluació d'existències forestals per ús energètic tèrmic aprofitables: quantificació, localització i anàlisi de costos.
- Avaluació de la demanda potencial de biomassa provinent de residus forestals en edificis municipals: demanda actual i demanda futura.
- Logística per la correcta gestió de la biomassa forestal: disseny del procés i anàlisi de costos associats.
- Estudi de la viabilitat i sostenibilitat del projecte.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Diputació de Barcelona

Institut Català de l'Energia (ICAEN)

Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat i altres propietaris agroforestals

Centre de la Propietat Forestal (CPF)

Centre Tecnològic Forestal de Catalunya (CTFC)

Observacions:

L'Institut Català de l'Energia (ICAEN) disposa d'una línia de subvencions per a la realització d'actuacions en matèria d'energies renovables, en la qual es contempen les instal·lacions d'aprofitament de biomassa llenyosa per a usos tèrmics. Per a institucions sense ànim de lucre i corporacions locals, i altres ens públics la quantia màxima de la subvenció correspon al 50% del cost; i per a empreses privades serà del 30%.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

D'altra banda destacar que des del Banc Europeu d'Inversions i la Diputació de Barcelona s'està estudiant la possibilitat d'impulsar un projecte d'inversions per a la implantació de projectes de millora en eficiència energètica (EE) i energies renovables (ER) a la província de Barcelona. Entre les propostes d'actuacions en estudi, s'està avaluant la substitució de calderes convencionals per calderes de biomassa en edificis municipals.

Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.	Pressupost: 30.000 €
--	--------------------------------

Nom de l'acció:	Fomentar l'associació dels productors agrícoles de les Muntanyes del Baix a les ADVs del Baix Llobregat		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I4
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)

Descripció de la situació actual:

L'agricultura és una activitat econòmica amb una importància relativament baixa als municipis del Pla director (i a la comarca del Baix Llobregat) en comparació amb la resta d'activitats, tant pel seu pes específic dins l'economia com pel nombre de persones ocupades.

En els darrers 20 anys s'ha detectat una clara tendència a la disminució del nombre total d'explotacions agràries i explotacions amb superfície agrària utilitzada (SAU) en tots els municipis de l'àmbit del Pla. Només l'11,5% de la superfície de l'àmbit (1.391 ha) són conreus, la meitat dels quals es corresponen a conreus llenyosos (on no s'inclouen les vinyes), gairebé un 21% són herbacis i entre el 29% restant destaquen les vinyes i els conreus abandonats que han passat a ser matollars.

Algunes característiques pròpies de l'àmbit, com els elevats pendents dels terrenys de conreu o les condicions de secà, són algunes de les causes que influeixen i dificulten la productivitat i la competitivitat de les produccions agrícoles, en especial la dels arbres fruiters. Es detecta un abandonament de l'activitat agrària per manca de rendibilitat de les explotacions i manca de relleu generacional.

L'any 2000 per iniciativa d'un grup d'onze pagesos, recolzats pel sindicat agrícola Unió de Pagesos, es va crear l'Agrupació de Defensa Vegetal¹ (ADV) de Fruita del Baix Llobregat. En aquest moment inicial l'ADV comptava amb un tècnic de camp.

Des de la seva creació, aquesta ADV és un referent actiu que col·labora amb els pagesos de la zona per la millora de les produccions i l'experimentació aplicada.

Actualment l'ADV està formada per més de 60 socis, bàsicament pagesos del Baix Llobregat, amb algun soci de l'Anoia, el Vallès Occidental i de l'Alt Penedès, i compta ja amb el suport de 5 tècnics de camp. Actualment la majoria de socis són productors del Parc Agrari del Baix Llobregat, i en menor proporció productors amb activitats agràries en la zona de muntanya, és a dir en l'àmbit del Pla director. Esmentar que és manifest l'interès per part d'altres productors de la comarca del Baix Llobregat de formar part d'aquesta ADV.

Tot i que la producció és molt diversa, la més important pel seu volum, és la fruita dolça (cirera, préssec, pruna, albercoc, poma i pera). A més, hi ha producció de figues, caquis, olives i una gran varietat de cultius hortícoles (enciam, carxofa, cebes, cols, escarola, tomàquets, faves, entre d'altres).

La qualitat sanitària de la producció dels socis de l'ADV està controlada pel servei tècnic, actualment

¹ Les agrupacions de defensa vegetal (ADV) estan oficialment reconegudes d'acord amb el que estableix l'Ordre del Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca d'11 d'abril de 1983, per la qual es regulen les agrupacions de defensa vegetal (DOGC núm. 341, d'1.7.1983).

format per 5 tècnics de camp, la tasca dels quals consisteix en garantir una bona sanitat en els conreus aplicant el sistema de control integrat en totes les finques. Alguns socis han optat per a certificar les seves produccions, ja sigui Producció Integrada certificada o Producció Ecològica certificada.

Objectius:

- Afavorir el manteniment i la fixació de l'activitat agrícola al territori.
- Afavorir l'associacionisme entre els agricultors i productors de l'àmbit del Pla.
- Fomentar la producció agrícola ecològica i integrada, així com la distribució d'aliments per a programes de consum social i/o local.

Descripció de l'acció:

Amb aquesta acció es proposa **crear una Comissió de treball**, amb l'objectiu d'afavorir el manteniment de l'agricultura en l'àmbit, així com impulsar i facilitar l'adhesió dels productors que desenvolupen la seva activitat en l'àmbit de les Muntanyes del Baix a l'ADV de Fruita del Baix Llobregat.

La proposta es basa en el manifest interès per part d'alguns productors de la comarca per formar part de l'ADV de Fruita del Baix Llobregat, i que ha originat que actualment aquesta agrupació disposi d'una llista de productors interessats en ser socis.

No obstant cal esmentar que per a possibilitar l'adhesió de nous productors caldria disposar de més personal tècnic per garantir el seguiment i l'assessorament a tots els socis. Això només és possible si hi ha un suport econòmic addicional a l'ADV per part de l'administració pública

Es contempla que en aquesta Comissió de treball estiguin representats els Ajuntaments, el Consell comarcal així com de l'ADV del Baix Llobregat i dels productors de l'àmbit. Inicialment, les línies prioritàries de treball de la Comissió seran:

- Iniciar el contacte amb els productors de les Muntanyes del Baix i informa-los de l'inici dels treballs.
- Quantificar els productors potencialment interessats en ser socis de l'ADV.
- Programar jornades tècniques informatives sobre les ADV, i en concret de la del Baix Llobregat, i els avantatges de ser soci i formar part d'una associació d'aquestes característiques.
- Assessorar als productors sobre la idoneïtat i necessitat de fer-se socis de l'ADV.
- Avaluat els mitjans tècnics i econòmics necessaris per a l'ampliació del nombre de socis de l'ADV.
- Buscar fonts de finançament i subvencions per a l'ampliació territorial de l'ADV del Baix Llobregat, i per a la contractació de més personal tècnic.

D'altra banda es proposa que des d'aquesta mateixa Comissió de treball s'impulsi la participació dels agricultors i ramaders de l'àmbit en programes de millora de les explotacions i els cultius, com a mesura de suport a la producció agrícola i ramadera basada en productes diferenciats i de qualitat.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural

Productors de l'àmbit de les Muntanyes del Baix Llobregat

Agrupació de Defensa Vegetal de Fruita del Baix Llobregat

Observacions:

Per recolzar el desenvolupament d'aquesta acció, destacar que el Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural disposa d'una línia d'ajut al sector agrícola en matèria de sanitat vegetal², i que les entitats sol·licitants i perceptores de l'ajut són directament les ADV.

Alhora es proposa que en el marc d'aquesta Comissió es fomenti el desenvolupament de projectes relacionats amb la distribució d'aliments ecològics per a programes de consum social i/o local. En aquesta línia, el 24 d'abril de 2007 el Govern de Catalunya va adoptar l'Acord d'iniciar l'elaboració d'un primer Pla d'acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012. Dins del Pla d'acció, i a través del Programa de sensibilització i consum dels aliments ecològics, es vol impulsar la introducció d'aliments ecològics en menjadors escolars i hospitalaris i afavorir el mercat intern a través del suport dels canals curts de comercialització d'aquests productes. Així el Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural disposa d'una línia d'ajuts de mínims per al foment de la distribució d'aliments ecològics per a programes de consum social i/o local³.

D'altra banda, per la seva relació amb l'acció que es proposa, també es vol esmentar que el Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural disposa d'una línia d'ajut pel foment de la participació en programes de qualitat dels aliments per a les persones agricultores i ramaderes⁴. L'objecte dels ajuts és fomentar la participació dels agricultors i ramaders en els diferents distintius de qualitat: denominació d'origen protegida (DOP), indicació geogràfica protegida (IGP), denominació d'origen vínica (DO), els productes ecològics (PAE), els productes de la producció integrada (PI) i la marca de qualitat alimentària (Marca Q) mitjançant la subvenció de les despeses corresponents a les actuacions de control i certificació relacionades amb el programa de qualitat.

² Per a més informació consultar l'Ordre AAR/408/2008, de 8 de setembre, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts al sector agrícola en matèria de sanitat vegetal i es convoquen els corresponents a l'any 2008.

³ Per a més informació consultar l'Ordre AAR/454/2008, de 23 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts de mínims per al foment de la distribució d'aliments ecològics per a programes de consum social i/o local, i es convoquen els corresponents a l'any 2008.

⁴ Per a més informació es pot consultar ORDRE AAR/141/2009, de 23 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts per al foment de la participació en programes de qualitat dels aliments per a les persones agricultores i ramaderes, i es convoquen els corresponents a l'any 2009.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Organització d'una jornada tècnica: 4.000 €

Nom de l'acció:	Programa per a la integració de la ramaderia extensiva en la gestió de l'espai agroforestal		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I5
Prioritat:	Mitjana	Curt (0-2 anys)	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

La nul·la rendibilitat dels aprofitaments fustaners dels boscos de l'àmbit del Pla director ha condicionat l'abandonament progressiu de les activitats d'aprofitament silvícola. Com a conseqüència, els boscos en l'àmbit es caracteritzen per l'elevada biomassa forestal acumulada i el conseqüent risc d'incendi associat.

En relació a la ramaderia, a l'àmbit del Pla hi ha 105 explotacions ramaderes, de les quals 3 són centres d'ensenyament, 10 són explotacions per a la pràctica eqüestre i 92 són explotacions dedicades a la producció i reproducció.:

Municipi	Nombre d'explotacions ramaderes
Begues	10
Cervelló	4
Corbera de Llobregat	2
Gavà	19
La Palma de Cervelló	0
Olesa de Bonesvalls	6
Pallejà	1
Sant Boi del Llobregat	13
Sant Climent del Llobregat	12
Sant Vicenç dels Horts	5
Santa Coloma de Cervelló	6
Torrelles de Llobregat	11
Vallirana	4
Viladecans	11
TOTAL	105

Font: DAR

Objectius:

- Implantació de la pràctica silvopastoral per a la gestió de l'espai agroforestal.
- Dinamització de la ramaderia extensiva en l'àmbit.
- Disminució de la biomassa combustible i minimització del risc d'incendi.

Descripció de l'acció:

Es proposa desenvolupar un **Programa per a la integració de la ramaderia extensiva en l'àmbit de les Muntanyes del Baix**. La proposta es fonamenta, entre d'altres, en tres punts bàsics:

- La no gestió dels boscos està provocant l'acumulació de biomassa.
- Les actuacions necessàries per a la disminució del combustible a través de mitjans mecànics té un elevat cost econòmic.
- Els estrats herbaci i arbusti del bosc mediterrani tenen un elevat potencial com a reserva farratgera, amb capacitat per alimentar una ramaderia amb característiques específiques.

En conseqüència es contempla estudiar una alternativa de gestió lligada a la implantació de l'activitat ramadera a l'àmbit. En aquest sentit la proposta va més enllà de la pròpia gestió forestal i es considera necessari integrar altres aspectes relacionats amb el sector i l'activitat ramadera, amb la finalitat de possibilitar la seva viabilitat econòmica i la continuïtat en el temps.

Així l'objectiu principal del programa ha de ser la reducció de la biomassa acumulada en l'àmbit de les Muntanyes del Baix basada en la recuperació de l'activitat ramadera extensiva, tot permetent el seu desenvolupament com activitat econòmica productiva alhora que també aporta activitat econòmica a les propietats privades que voluntàriament acordin la pastura dels terrenys.

Els objectius específics del programa seran:

- Delimitar els espais que per les seves característiques són potencialment aptes per a la introducció dels ramats, considerant entre d'altres característiques el pendent o les espècies vegetals existents.
- Avaluat la necessitat de realitzar treballs previs a l'entrada dels ramats al bosc, doncs l'elevada acumulació de biomassa al bosc i al sotabosc no sempre és l'adequada per a la seva introducció.
- Estimar el potencial farratger considerant el sotabosc en general, així com el manteniment de les franges de protecció de les urbanitzacions, barris de muntanya i nuclis.
- Calcular la càrrega ramadera òptima, tot seleccionant les espècies ramaderes i races adequades, valorant la idoneïtat de combinar diferents ramats.
- Definir el model d'implantació, en base a la disponibilitat de pastors i ramats. Si s'escau es pot considerar la possibilitat de portar a la zona algun pastor interessat en desenvolupar aquesta activitat.
- Valorar econòmicament i analitzar els costos de la integració de la ramaderia per a la gestió del bosc segons el model definit, tenint en compte els possibles ajuts i subvencions.

- Calcular les diferències de costos envers altres alternatives de gestió.
- Promoure acords entre els titulars dels ramats i els propietaris de les finques potencialment pasturables.

En aquest punt cal esmentar que per a la correcta implantació de l'estratègia, en el marc del programa s'han de desenvolupar els treballs adients per definir:

- Un **Pla de gestió integrada de les pastures** que garanteixi el maneig adequat dels ramats, la sostenibilitat ambiental i temporal de la pràctica, minimitzant els riscos i impactes associats.
- Un **Pla de viabilitat econòmica** de l'activitat ramadera, basat en la comercialització i distribució de productes de qualitat; tot garantint la professionalització de l'activitat.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural

Ramaders de l'àmbit de les Muntanyes del Baix Llobregat

Propietats forestals

Observacions:

Destacar, que gairebé la totalitat de l'àmbit del Pla es delimita dins Perímetre de Protecció Prioritària en cas d'incendi forestal (Muntanyes de l'Ordal (codi B6) que engloba pràcticament la totalitat de l'àmbit i Massís del Garraf (codi B7). En aquest sentit, el Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural disposa d'una línia d'ajuts al foment del pastoreig de sotabosc en perímetres de protecció prioritària. L'objectiu és la reducció del risc d'incendis en masses forestals amb un elevat risc, a través de l'aplicació de tècniques de pastoreig controlat del sotabosc.

D'altra banda també esmentar altres línies de subvencions i ajuts, relacionats amb la ramaderia i que poden vincular-se al programa que es proposa:

- Ajuts per al foment de la ramaderia ecològica.
- Conservació i millora de races autòctones.

També es fa referència a un acord de col·laboració entre el Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) i la Federació d'Entitats Catalanes de Ramaders d'Ovi i Cabrum (FECOC). Aquest acord permet establir els mitjans i coordinar les actuacions adreçades a mantenir, mitjançant el pasturatge extensiu, franges de prevenció d'incendis i àrees tallafocs i de baixa densitat de combustible i sotabosc en les condicions adequades per la prevenció d'incendis forestals.

Amb l'acord s'estableix d'una banda, que des del DMAH s'assenyalaran les zones d'actuació i àrees forestals d'acord amb les necessitats de manteniment d'infraestructures de prevenció d'incendis, i segons les disponibilitats pressupostàries. I, d'altra banda, la disponibilitat de ramats, localitzats en àrees properes a les franges de prevenció d'incendis, per realitzar les tasques de pasturatge.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.	Pressupost: 20.000 €
--	--------------------------------

Nom de l'acció:	Estudi per a definir les activitats econòmiques a promoure en l'àmbit de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I6
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
Descripció de la situació actual:			
<p>En l'àmbit de les Muntanyes del Baix es desenvolupen activitats econòmiques no tradicionals relacionades amb l'ús social i el lleure (com restaurants, allotjaments rurals, Pitch&Putt, paitball, hípiques) que tenen en aquest entorn la seva revalorització i que poden tenir un cert impacte sobre els valors naturals o paisatgístics. No obstant, aquestes activitats econòmiques comporten ingressos que poden revertir en la conservació del seu entorn.</p> <p>Cal esmentar que els Ajuntaments inclosos en l'àmbit no tenen una estratègia conjunta o no hi ha un consens a nivell global de les activitats no tradicionals permeses i a fomentar en les Muntanyes del Baix. Aquest fet genera situacions de confusió i no coordinació entre els Ajuntaments quan hi ha projectes d'implantació de certes activitats en el territori.</p>			
Objectius:			
<ul style="list-style-type: none"> - Consensuar de manera global les activitats econòmiques a promoure en l'àmbit. - Afavorir la implantació d'activitats econòmiques no tradicionals per la dinamització econòmica de l'àmbit. 			
Descripció de l'acció:			
<p>Es proposa la realització d'un estudi per a definir una proposta d'activitats a promoure en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. Un cop finalitzat l'estudi aquesta proposta haurà de ser consensuada i ratificada pels diferents Ajuntaments.</p> <p>Els objectius principals de l'estudi seran:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Permetre i afavorir aquells usos i activitats compatibles amb les característiques del sòl no urbanitzable, tot restringint aquells considerats com incompatibles. En tot cas es tindrà en compte l'article 47 del Text refós de la Llei d'urbanisme (Decret legislatiu 1/2005) que constitueix el marc legal dels usos, que de manera general, s'admeten en el sòl no urbanitzable. - Compatibilitzar l'establiment de nous usos, tot garantint que es realitzen de manera equilibrada i sense desplaçar els usos agraris o forestals que hi són propis. <p>Alguns dels criteris a considerar per a determinar les activitats a promoure en l'àmbit seran els següents:</p>			

- Activitats de turisme rural i restauració, que es puguin implantar en les edificacions i construccions existents.
- Activitats relacionades amb l'oci i el lleure que no necessitin la implantació de noves construccions o instal·lacions fixes.
- Activitats artesanals, vinculades a l'elaboració i a la primera transformació artesanal dels recursos naturals i agropecuaris vinculats a la finca on s'implanten.
- Activitats econòmiques que recuperin processos tradicionals de transformació o lligades a professionals liberals, tipus escultors, pintors, entre altres.
- Activitats que en el seu desenvolupament es pugui compaginar amb la realització d'activitats d'educació ambiental.

Complementàriament, en l'estudi es podran establir indicacions o recomanacions envers la limitació del nombre d'activitats d'una mateixa tipologia i la seva disposició en el territori, així com altres criteris o determinacions relacionats amb la coherència i adequació de les activitats en l'espai concret on s'ubicaran.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments
 Consell Comarcal del Baix Llobregat
 Propietaris, pagesos i altres empreses del territori

Observacions:

Aquesta acció està directament relacionada amb l'acció POT2.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.

Pressupost:

24.000 €

Nom de l'acció:	Elaborar un estudi de valoració econòmica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix i de les mesures de compensació als municipis per afavorir la seva conservació		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I7
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Els espais verds urbans i periurbans suposen molts serveis ambientals i socials que contribueixen a la millora de la qualitat de vida a les ciutats. Aquests beneficis són externalitats ambientals que, segons l'OMS, són imprescindibles pel benestar físic i emocional de la societat.</p> <p>L'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix té uns valors i funcions econòmiques, ecològiques i socials. Aquest genera beneficis directes a partir dels seus recursos i les externalitats, que malgrat ser de difícil valoració econòmica, també són positives per a la societat (la biodiversitat, el paisatge, el lleure, etc.).</p> <p>L'actual marc legislatiu no estableix una regulació explícita que permeti adoptar les mesures necessàries per a la conservació de l'espai agroforestal, tant mesures econòmiques com ara fiscals, o l'anomenat pagament per serveis ambientals, un sistema implantat en alguns països en vies de desenvolupament o bé, altres mesures incentivadores de la conservació de l'espai agroforestal i els seus valors.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valorar els productes forestals no fustaners. - Aprofitar i revaloritzar les externalitats que ofereix l'espai agroforestal. - Establir compensacions econòmiques als municipis que conserven el seu espai agroforestal, per a contribuir al seu manteniment 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>A la <i>Ley 42/2007, del Patrimonio Natural y de la Biodiversidad</i> en el seu article 73 estableix els incentius a les externalitats positives en l'àmbit dels espais protegits i dels acords de custòdia del territori. Estableix que són les Comunitats autònomes les que regularan els mecanismes i les condicions per a incentivar les externalitats positives de terrenys que es trobin situats en espais declarats protegits o en els quals s'existeixin acords de custòdia del territori. Per a això es tindran en compte, entre uns altres, els següents serveis prestats pels ecosistemes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La conservació, restauració i millora del patrimoni natural, de la biodiversitat, geodiversitat i del 			

paisatge en funció de les mesures específicament adoptades, amb especial atenció a hàbitats i espècies amenaçats.

- La fixació de diòxid de carboni com mesura de contribució a la mitigació del canvi climàtic.
- La conservació dels sòls i del règim hidrològic com mesura de lluita contra la desertificació, en funció del grau que la coberta vegetal i les pràctiques productives que contribueixin a reduir la pèrdua o degradació del sòl i dels recursos hídrics superficials i subterranis.
- La recarrega d'aqüífers i la prevenció de riscos geològics.

A Catalunya però, encara es troba en projecte la redacció d'una llei de biodiversitat que permeti desenvolupar i regular entre d'altres aspectes, els instruments econòmics que fomentin la conservació del patrimoni natural.

De totes maneres es recomana que a nivell de les Muntanyes del Baix es realitzi **un estudi de valoració econòmica de l'espai agroforestal i de les mesures a establir per a la conservació d'aquest**. Aquest estudi ha de permetre quantificar els valors de l'espai agroforestal, establir unes mesures econòmiques per a la millora i conservació d'aquest, definir quins són els recursos i les fons de finançament i quines són les compensacions adequades per accions que generin externalitats positives i les penalitzacions en casos contraris.

Per a elaborar aquest estudi es recomana considerar les següents premisses:

- Destacar la importància de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix per a la seva situació estratègica a l'entorn de les dinàmiques metropolitanes, fent d'aquest espai una zona d'elevat valor per a la qualitat de vida de les persones d'aquests municipis.
- Centrar-se en la valoració de l'espai agroforestal des de la vessant o funció d'aquest com a embornal de CO₂, és a dir, basar-se en la quantificació de la fixació de diòxid de carboni ja que es tracta de l'aspecte o servei que presta el bosc més àgil i desenvolupat que permet extrapolarlo a un valor econòmic.
- Disposar d'un mapa de tots els actors que han de participar i distribuir-se les càrregues i beneficis de la conservació d'aquest espai, com ara els propietaris, usuaris del bosc, les activitats turístiques com ara l'agroturisme, activitats com la cacera, el painball, les cases de colònies, etc.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat,

Diputació de Barcelona,

Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat i altres propietaris agroforestals.

Observacions:

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

12.000 €

Nom de l'acció:	Promoure l'elaboració de Plans Tècnics de gestió cinegètica de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	18
Prioritat:	Alta	Curt (0-2 anys)	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

Tal i com es detallarà a continuació, en l'àmbit del Pla director existeixen diferents figures de gestió relacionades amb la caça; no obstant, no es disposa de cap instrument conjunt en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

Per la seva proximitat a l'àmbit del Pla director cal esmentar dues zones de caça controlada⁵:

	GARRAF	COLLSEROLA
Superfície total	2.755 ha	3.076 ha
Òrgan gestor	Direcció General de Medi Natural (DMAH)	Direcció General de Medi Natural (DMAH)
Legislació	Resolució de 12 de setembre de 2002 (DOGC 3741, 16/10/2002)	Resolució de 29 de setembre 2007 (DOGC 4945- 10/08/07)
Municipis	Begues (Baix Llobregat), Olivella (Garraf)	Sant Cugat del Vallès, Cerdanyola del Vallès (Vallès Occidental), Molins de Rei, Sant Feliu de Llobregat, el Papiol, Sant Just Desvern (Baix Llobregat)

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació del Departament de Medi Ambient i Habitatge

En els municipis que estan inclosos en l'àmbit del Pla director existeixen cinc zones de seguretat⁶, tres de les quals han estat promogudes per ajuntaments, i respectivament, cada una de les quals es correspon amb tot el territori, dels municipis de Sant Boi de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló i Viladecans.

Nom	Superfície (ha)	Observacions	Data de resolució	DOGC
Can Deu	37	Finca Can Deu	25/10/1991	1515 (8/11/1991)
Gavà	1.092	Àrea agrícola del municipi	19/12/1989	1243 (17/01/1990)

⁵ Les zones de caça controlada es constitueixen sobre terrenys d'aprofitament comú, en els quals es troba una zona de reconegut interès natural en la que cal regular la seva conservació, i s'ha de garantir un aprofitament ordenat dels recursos cinegètics. Les zones de caça controlada són declarades per la Direcció General del Medi Natural per un període de temps determinat (habitualment 10 anys, prorrogables), sent a la vegada l'ens al que li correspon la seva titularitat i gestió, i el que elabora anualment un pla d'aprofitament cinegètic.

⁶ En les zones de seguretat està prohibida la utilització d'armes de foc o l'exercici de la caça per tal de garantir l'adequada protecció de les persones i els seus béns davant les activitats cinegètiques. També és prohibit disparar en direcció a aquestes zones sempre que els caçadors no estiguin a una distància més gran que la que puguin abastar els projectils, o que la configuració del terreny intermedi impedeixi arribar a la zona de seguretat.

Sant Boi de Llobregat	2.194	Terme municipal	17/07/1984	2070 (03/07/1995)
Santa Coloma de Cervelló	752	Terme municipal	06/08/1998	2708(21/08/1998)
Viladecans	2.040	Terme municipal	11/10/1984	492 (07/12/1984)

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge

D'altra banda, 12 àrees privades de caça (APC) comprenen en la seva delimitació municipis que formen part de l'àmbit del Pla director. Segons la informació disponible pel que fa a la titularitat d'aquestes àrees privades de caça (APC), 9 d'aquestes tenen com a titular una societat de caçadors i tres tenen com a titular a particulars.

APC	Municipis	Titular
B-10.067	Cervelló	Particular
B-10.086	Gavà	Societat de caçadors de Gavà
B-10.094	Begues	Societat de caçadors de Begues
B-10.097	Pallejà, Corbera de Llobregat	Societat de caçadors de Pallejà
B-10.108	Sant Climent de Llobregat	Societat de caçadors de Sant Climent de Llobregat
B-10.125	Torrelles de Llobregat	Societat de caçadors de Torrelles de Llobregat
B-10.161	Cervelló, Torrelles de Llobregat	Societat de caçadors de Sant Vicenç dels Horts
B-10.162	Olesa de Bonesvalls	Societat de caçadors de Vallirana
B-10.250	Olesa de Bonesvalls, Begues	Societat de caçadors d'Olesa de Bonesvalls
B-10.294	Olivella, Begues	Particular
B-10.405	Corbera de Llobregat	Societat de caçadors de Subirats
B-10.453	Vallirana, Cervelló	Particular

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge

Actualment hi ha al conjunt de l'àmbit un desequilibri de la fauna salvatge provocada pels canvis en les activitats humanes i en el medi natural que alteren les condicions de vida de les diferents espècies, dificultant així les relacions d'equilibri entre aquestes i amb el medi. Com a resultat, determinades espècies estan proliferant en excés sense cap tipus de control, tot i mantenir-se la pràctica de caça, la qual ja no és un instrument eficaç per a controlar les poblacions d'espècies animals esdevingudes plaga. Aquestes plagues, especialment de senglars, tudons en tot l'àmbit, i d'altres espècies en indrets puntuals, comporten nombrosos danys als cultius que posen en qüestió la continuïtat de l'agricultura en el territori.

Objectius:

- Ordenació de les activitats cinegètiques.
- Integrar la caça com una eina de gestió de la fauna.
- Controlar l'augment d'individus de determinades espècies animals (per exemple el porc senglar o el tudó).

Descripció de l'acció:

Es proposa **elaborar Plans tècnics de gestió cinegètica**, com a instruments globals per a la regulació i gestió de la caça en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

Els PTGC són instruments de planificació cinegètica amb la finalitat d'aconseguir un ús sostenible de les espècies de caça, compatible amb la conservació dels ecosistemes i de les espècies amenaçades. Els objectius d'aquests plans són:

- Facilitar i ordenar la gestió de les espècies cinegètiques i de les àrees de caça.
- Fomentar les poblacions de les espècies cinegètiques i ordenar el seu aprofitament.
- Afavorir les poblacions de les espècies protegides i el correcte funcionament dels ecosistemes en general.

La durada d'un PTGC és de 4 anys, tot i que són instruments que es poden actualitzar cada un o dos anys quan esdevinguin fluctuacions importants en les poblacions de les espècies objecte d'aprofitament cinegètic o en el seu hàbitat.

És en el marc del PTGC de les Muntanyes del Baix on seria adient integrar altres actuacions concretes vinculades a la gestió del territori i la caça, així com aspectes relacionats amb la gestió de certes espècies.

En aquest sentit es podria integrar un Pla de millores d'hàbitats on s'hauria de contemplar el manteniment dels espais oberts i les zones de conreu. A la vegada, mitjançant la previsió d'actuacions excepcionals, seria adient integrar mesures específiques per a controlar l'augment d'individus de determinades espècies animals (per exemple el porc senglar o el tudó) que estan esdevenint una plaga en l'àmbit.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments
 Consell Comarcal del Baix Llobregat
 Societats de caçadors
 Direcció General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge

Observacions:

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.

Pressupost:

18.000 €

Nom de l'acció:	Elaboració d'un Pla d'Ordenació de Camins de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I9
Prioritat:	Alta	Termini:	Mig (3 a 5 anys)
Descripció de la situació actual:			
<p>La ubicació de l'àmbit de les Muntanyes del Baix en una àrea molt altament poblada: l'àrea metropolitana de Barcelona; la seva proximitat a la mateixa ciutat de Barcelona i als nuclis urbans del municipis inclosos en el Pla director; així com la seva riquesa natural, ecològica i paisatgística, condicionen i afavoreixen l'ús social d'aquest espai.</p> <p>La pressió humana sobre el territori ha anat en augment els últims anys i seguirà augmentant, són moltes les persones que durant el seu temps lliure realitzen activitats al medi natural. El senderisme, ciclisme, equitació, motorisme, 4x4 i quads conviuen en els mateixos camins, alguns d'ells provocant molèsties a la gent que viu en aquell indret i creant incompatibilitats entre els propis usuaris.</p> <p>La xarxa de camins de les Muntanyes del Baix és molt extensa. Per una banda, això és bo, ja que facilita l'accés dels habitants a l'entorn natural, així com l'accés dels equips d'extinció en cas d'incendi forestal; però també té la seva part negativa, ja que en algunes zones especialment valuoses, o amb un elevat risc d'incendi, la facilitat d'accés pot suposar la degradació de l'entorn.</p> <p>Actualment no existeix cap eina per regular els usos d'aquests camins i tampoc el manteniment d'aquests segons la finalitat prioritària d'ús d'aquests: el senderisme, el ciclisme, com a xarxa de prevenció i extinció d'incendis.</p>			
Objectius:			
<ul style="list-style-type: none"> - Ordenació i manteniment de la xarxa de camins com a eix de comunicacions vertebrador de les activitats desenvolupades en el sòl no urbanitzable. - Regulació dels usos del lleure. - Ordenació de l'accés als espais (accés a peu, en bici i motoritzat) per aconseguir compatibilitzar-lo amb la conservació dels valors naturals de l'àmbit del Pla i dels camins, pistes i sistema viari que les acull. - Establir criteris i pautes per a una gestió coordinada. - Sensibilitzar a la població envers la necessitat de respectar l'entorn natural, les propietats privades i la tasca de les persones que viuen i/o treballen a la muntanya. 			
Descripció de l'acció:			
<p>La xarxa viària rural d'un municipi és important pel seu valor ecològic i/o cultural, ja que funciona com a línies de connectivitat, i alhora, com espais amb caràcter socioeconòmic i de lleure.</p>			

L'objectiu general del **Pla d'Ordenació de Camins (POC)** és establir **les bases d'ordenació dels usos, especialment pel lleure**, dels camins públics i privats, amb la finalitat d'implantar posteriorment una política d'ordenació, regulació de l'accés i els usos d'aquests camins.

Com a objectius específics mencionar els següents :

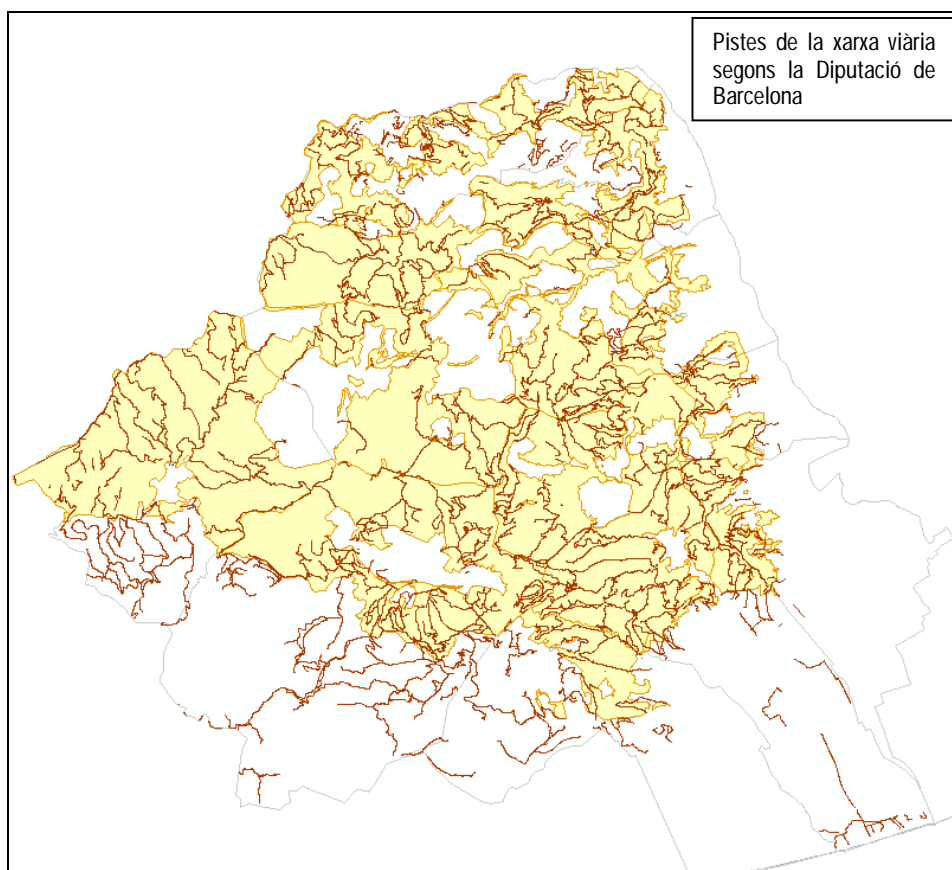
- Actualitzar i ampliar l'inventari de camins.
- Determinar l'estat físic actual de la xarxa de camins (amplada, vegetació de l'entorn, tanques, drets de pas, manteniments que es realitza del camí...)
- Determinar la titularitat (pública o privada, els drets de pas...)
- Determinar els usos actuals de la xarxa de camins.
- Determinar les intensitats de pas actuals per a cada ús i per a cada camí.
- Determinar l'estat legal actual de la xarxa de camins.
- Definir les incompatibilitats entre els diferents usuaris dels camins.
- Definir les incompatibilitats legals en relació als usos dels camins.
- Definir criteris de manteniment , especialment en els camins d'àmbit supramunicipals.
- Fer una proposta d'usos pels diferents camins.
- En base a aquesta proposta definir itineraris preferents per a cada tipus d'ús.
- Establir una sèrie de propostes lligades al Pla, com senyalització i difusió (veure accions UP2 i UP3).
- Dur a terme diferents campanyes i accions de sensibilització a la població sobre la necessitat de respectar l'entorn natural i la feina de les persones que viuen i/o treballen a la muntanya.

Per tal d'agilitzar la tasca d'ordenació dels camins, es recomana partir de la informació existent:

- De l'inventari de camins comarcal.
- Dels camins inclosos en els planejaments locals.
- De la xarxa viària bàsica dels plans de prevenció d'incendis de la Diputació de Barcelona.
- Dels camins catalogats com a GR, camins ramaders i altres.
- Dels camins que presentin alguna singularitat a destacar (afectació d'àrees d'interès cultural, natural, paisatgístic o lúdic/recreatiu).

Per altra banda, cal establir **mesures de protecció, d'arranjament i millora dels camins**, prioritant aquells que donen un major servei als masos i als veïnats presents i complir amb els articles 5 i 6 del Decret 241/1994, sobre condicionants urbanístics i de protecció contra incendis.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Organismes i agents implicats: Ajuntaments Consell Comarcal del Baix Llobregat Diputació de Barcelona Entitats i associacions lligades a la gestió i ús dels camins	
Observacions: Possibilitat de finançament del Pla d'Ordenació de Camins per part de la DIBA	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla	Pressupost: 25.000 € (no inclou el cost de les actuacions de millora i arranament dels camins)

Nom de l'acció:	Promoure la redacció d'un programa global de conservació i millora de l'estat de les rieres i torrents		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I10
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Llarg (5 a 10 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Les rieres i torrents de l'àmbit presenten una qualitat del bosc de ribera molt deficient degut a la construcció d'infraestructures que discorren sovint als marges d'aquests, als impactes urbanístics i a la substitució del bosc de ribera autòcton per altres usos com ara petites hortes, senders, etc.</p> <p>A grans trets les problemàtiques ambientals associades a l'espai fluvial són els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Abocaments a la ribera de deixalles, pedres i runa. - Manca d'ordenació en els usos de la ribera i poc respecte al medi de ribera. - Abocaments d'aigües residuals i industrials i lixiviats. - Pas de canonades, camins i infraestructures per la llera. - Invasions del Domini Públic Hidràulic. - Introducció d'espècies al·loctones. - Endegaments i esculleres. - Rescloses o infraestructures que provoquen efecte barrera. - Grans concentracions d'extracció d'àrids. - Manca de la connectivitat biològica. <p>A nivell de la neteja i manteniment de lleres, en gran part dels municipis es realitza a través de l'Entitat del Medi Ambient-EMSHTR (Àrea Metropolitana de Barcelona) i la resta de municipis la realitzen de forma més puntual i amb una gestió directa per part de cadascú d'ells. De totes maneres, manca una certa uniformitat en els criteris d'execució dels treballs de neteja de lleres i la utilització de criteris adequats per a la protecció dels ecosistemes fluvials i les seves funcionalitats.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Recuperar l'entorn natural de les rieres, minimitzant la proliferació d'espècies al·loctones (tant animals com vegetals) i potenciar els hàbitats d'interès existents. - Millorar la continuïtat i qualitat del bosc de ribera i potenciar la seva funció de corredors biològics. - Protecció i naturalització dels marges degradats. 			

Descripció de l'acció:

L'acció d'impulsar un **projecte de conservació i millora de l'estat de rieres i torrents** de l'àmbit es proposa des de dos vessants: la neteja i manteniment de lleres i la recuperació, gestió i conservació de l'espai fluvial .

- Neteja i manteniment de lleres

Objectius:

- Millorar la qualitat de l'entorn fluvial i la vegetació de ribera: eliminació d'espècies al·loctones i afavoriment de la recuperació del bosc de ribera autòcton i de les seves funcions ecològiques naturals.
- Millorar la capacitat hidràulica: assegurar el desguàs hidràulic correcte evitant arrossegaments de materials que puguin produir inundacions perilloses a béns i persones, a més d'obturar ponts i altres infraestructures.

Els municipis que gestionen les seves actuacions de neteja i manteniment de lleres a través de l'Entitat del Medi Ambient-EMSHTR

Begues, Gavà, Santa Coloma de Cervelló, Pallejà, Sant Vicenç dels Horts, Sant Climent de Llobregat, Sant Boi de Llobregat, Viladecans i Torrelles de Llobregat

Actuacions	Instar de forma conjunta a l'Entitat Metropolitana de la necessitat de complir amb els objectius establerts per l'Agència catalana de l'Aigua (ACA) quan a manteniment i conservació de lleres
	Vetllar pel correcte desenvolupament de les tasques de neteja i manteniment de lleres desenvolupat per l'EMSHTR, designant un responsable supramunicipal.

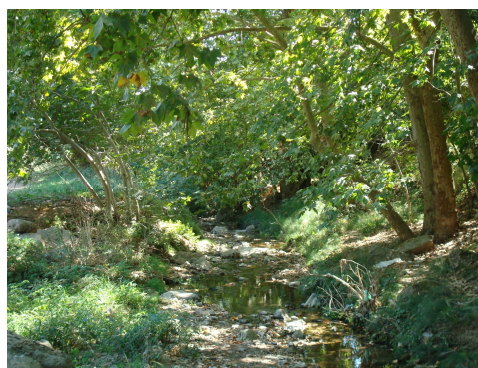
Municipis que s'encarreguen directament de la gestió de les seves lleres

La Palma de Cervelló, Corbera de Llobregat, Vallirana, Olesa de Bonesvalls i Cervelló

Actuació	<p>Establir un conveni de col·laboració conjunt que contingui els següents punts:</p> <ul style="list-style-type: none"> - La designació d'un municipi responsable en cada període per a tal de sol·licitar els ajuts i col·laboració de l'ACA. - L'adopció de les premisses bàsiques a seguir pel desenvolupament de les tasques de manteniment i conservació de lleres segons la guia tècnica de les <i>Directrius de planificació i gestió de l'espai fluvial</i>.
	Designar una mateixa empresa o entitat per a que realitzi els treballs en els diferents municipis, fet que afavorirà la transversalitat dels criteris en l'execució.

- Recuperació, gestió i conservació de l'espai fluvial

Segons la concepció de l'espai fluvial establerta per l'ACA amb una dimensió territorial, el que es pretén és establir els usos admissibles en cada zona segons la seva funcionalitat (flux, acumulació, recàrrega, bosc de ribera, corredor biològic,...). Aquesta concepció territorial dels espais fluvials permet disposar d'una eina de gestió integral.

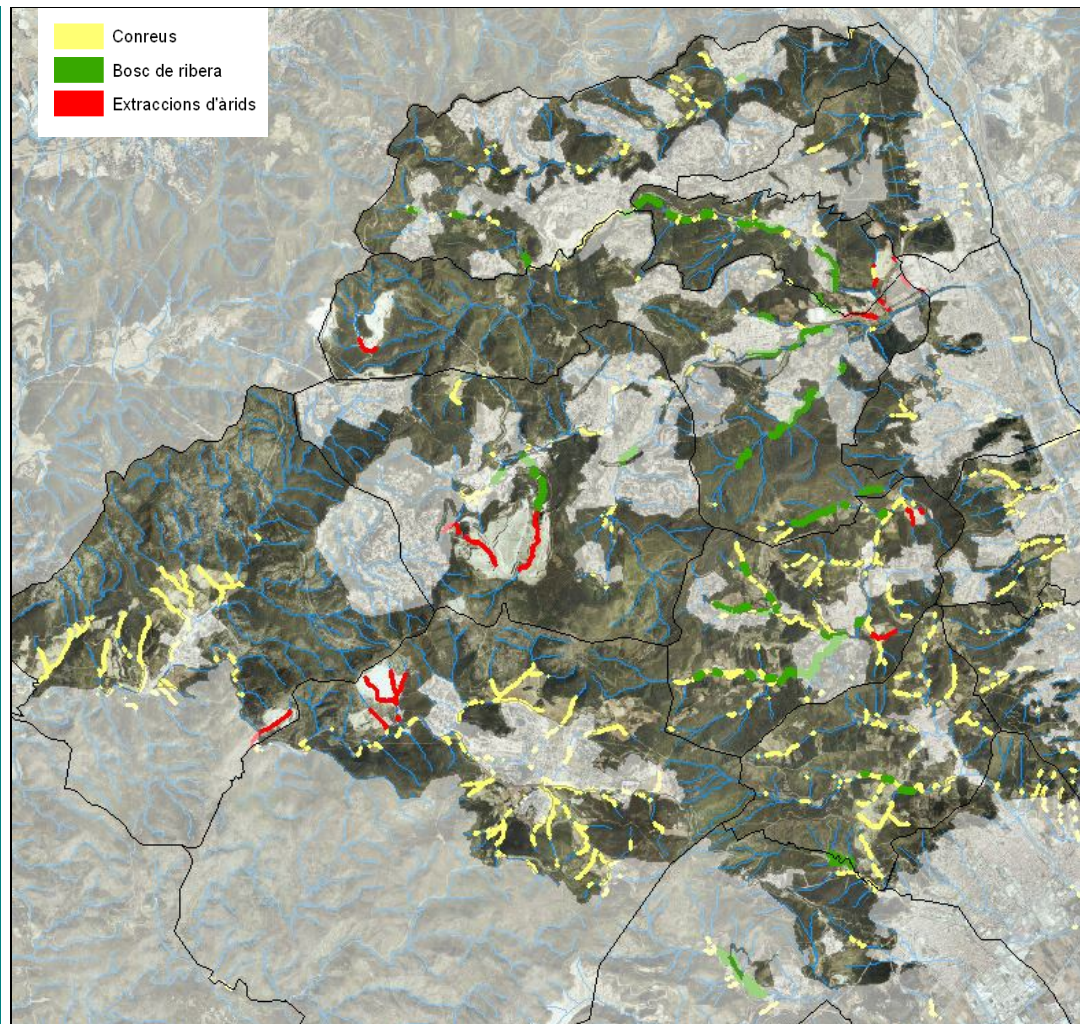
Es recomana que des dels Ajuntaments, si s'escau en coordinació amb l'Entitat del Medi Ambient-EMSHTR, s'impulsi l'execució d'un projecte de restauració, gestió i conservació de l'espai fluvial de les diferents rieres i torrents de l'àmbit del Pla Director. Per a l'execució d'accions encaminades en aquesta línia, es proposa la redacció d'un **Pla d'Acció per la recuperació, gestió i conservació de l'espai fluvial** on es recullin les diferents accions a desenvolupar als diversos espais fluvials de l'àmbit del Pla Director. Cal considerar les actuacions més adients, segons les problemàtiques associades o els aspectes a potenciar i millorar en cada tram o zona:

- Eliminació selectiva dels canyars i altres espècies invasores.
- Tasques per a la potenciació i millora del bosc de ribera
- Eliminació selectiva de motes i reblliments artificials
- Control de les espècies de fauna invasores (cranc americà i al tortuga de florida)
- Reducció de l'efecte barrera de les infraestructures perpendiculars
- Correcció de deficiències als punts conflictius per a la connectivitat
- D'intervenció i restauració de la vegetació de ribera
- Regulació de les activitats d'explotació forestal
- Neteja dels abocaments de runes i vigilància
- Senyalització als punts més recurrents d'abocament
- Reperfilat dels talussos riparis envaïts i afectats per moviments de terres, i restauració de la vegetació ripària
- Potenciació i restauració dels espais d'especial interès natural
- Delimitació i recuperació de al zoand e servitud del D.P.H. afectada en alguns casos per interessos privats
- Creació àrees d'accés a la població
- Zonificació de l'espai fluvial (ordenació d'horts, infraestructures, etc.)
- Protecció d'espais naturals, i establir acords de custòdia del territori amb propietaris, especialment als llindars de la ribera
- Eliminació dels camins que ocupen les lleres i zones ripàries

També caldrà prioritzar els cursos fluvials de més entitat quan a la funcionalitat a nivell hidràulic, ambiental, morfodinàmic i infraestructural a l'àmbit del Pla. Prenent com a aspecte prioritari la recuperació i conservació dels espais fluvials que tenen una clara funcionalitat de corredors ecològics.

En la següent figura es mostren la presència de boscos de ribera, conreus d'hortes i extraccions d'àrids presents en la zona fluvial dels torrents i rieres de l'àmbit de Pla Director.

- En les zones on actualment trobem bosc de ribera caldria endegar actuacions de potenciació i millora d'aquest hàbitat, ja que en gran part el bosc de ribera present a l'àmbit es troba en un estat de conservació deficient.
- En les zones d'hortes es recomana mantenir-les de forma ordenada de tal manera que no s'interfereixi en el règim de corrents i desguàs en episodis de crescudes (en especial, pel que fa a la regulació de les barraques d'eines, dipòsits d'aigua i les delimitacions de les parcel·les).
- En les altres zones on per criteris de factibilitat social o tècnica impossibilita actuacions de majors dimensions amb objectius de restauració ecològica i morfodinàmica, caldran altres tipus d'intervencions com ara les encaminades a la naturalització i/o rehabilitació de marges i de compensació de l'impacte ocasionat en especial en l'espai fluvial ocupat per extraccions d'àrids i el seu entorn immediat .

Font: Elaboració pròpia a partir del mapa d'usos del sòl del CREAF

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Agència Catalana de l'Aigua

EMSHTR

Observacions:

L'Agència Catalana de l'Aigua (ACA) disposa d'un bloc d'ajuts i subvencions per a la realització

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

d'actuacions en espais fluvials: actuacions de gestió, conservació i recuperació de l'espai fluvial, de millora de l'entorn fluvial, de restauració i de manteniment i neteja de lleres.

Veure la informació relacionada de que disposa l'ACA:

- Condicions tècniques per a l'execució de treballs de conservació, ordenació i neteja de lleres públiques.
- Directrius de planificació i gestió de l'espai fluvial.
- Criteris d'intervenció en espais fluvials.
- Projecte de recuperació ambiental de l'espai fluvial del Llobregat (trams 1 i 2).

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Neteja i manteniment de lleres: Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

El cost executiu de restauració del bosc de ribera es troba a l'entorn de 5 €/m² (on s'inclou el transport, les espècies, la plantació i el reg del primer any).

Nom de l'acció:	Pla de neteja i prevenció dels abocaments incontrolats		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I11
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Mig (3-5 anys)
Descripció de la situació actual:			
<p>En l'àmbit del Pla director, per les seves característiques de sòl no urbanitzable en un context amb una elevada presència d'espais periurbans i d'urbanització laxa i dispersa, conflueixen certes dinàmiques que afavoreixen que tingui lloc la problemàtica dels abocaments incontrolats de runes, andròmines o mobles vells.</p> <p>Sovint aquests abocaments incontrolats són més abundants en zones de transició entre urbanitzacions, que esdevenen espais periurbans o en l'interior de les mateixes, on hi ha parcel·les desocupades, i que per la seva situació són de fàcil accés.</p>			
Objectius:			
<ul style="list-style-type: none"> - Prevenir i minimitzar els abocaments incontrolats. 			
Descripció de l'acció:			
<p>Es proposa desenvolupar un Pla de neteja i prevenció dels abocaments incontrolats en l'àmbit del Pla.</p> <p>Els objectius principals d'aquest Pla són identificar, eliminar i monitoritzar els punts d'abocaments incontrolats, tot prevenint la seva proliferació. En aquest sentit, es proposa que en el marc d'aquest pla es contemplin i desenvolupin com a mínim les següents actuacions:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificació i inventari dels punts d'abocament incontrolat en l'àmbit. - Disposar d'un sistema àgil d'actualització periòdica dels abocaments. - Desenvolupament d'un programa de neteja de tots els abocaments localitzats. - Actuacions de restauració de les zones degradades pels abocaments, prenent especial rellevància la restauració de la vegetació de la ribera dels torrents i rieres i la dels marges dels camins. - Senyalitzar aquests punts i informar sobre les actuacions desenvolupades, així com dels indrets més propers per a dipositar els residus. - Evitar la proliferació de nous abocaments mitjançant controls regulars a les zones més conflictives i incrementar el règim sancionador d'aquets tipus d'actes. - Definir un protocol d'intervenció en cas d'abocament incontrolat. 			

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments
Consell Comarcal del Baix Llobregat
Agència de Residus de Catalunya

Observacions:

En alguns municipis ja es realitzen actuacions en aquesta línia de treball.

Font: lavola

En relació amb aquesta actuació, cal esmentar que l'Agència Catalana de Residus disposa d'una línia d'ajuts als ens locals per a la clausura i la revegetació de punts d'abocament incontrolat de residus de la construcció, amb les mesures correctores adients per eliminar els impactes ambientals ocasionats, i comprenen la redacció del projecte, l'execució i la direcció de l'obra. Per a més informació es pot consultar la resolució MAH/3588/2008, de 29 d'octubre, per la qual es fa pública la convocatòria d'ajuts per a la clausura total o parcial de dipòsits controlats per a residus municipals de titularitat pública i de punts d'abocament incontrolat de residus de la construcció per a l'any 2009, i se'n publiquen les bases.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Redacció del Pla i inventari: 18.000 € (no inclou actuacions de restauració, senyalització o control posterior)

Nom de l'acció:	Desenvolupament d'una estratègia per la redacció, execució i manteniment dels Plans de prevenció i evacuació de les urbanitzacions i barris de muntanya		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	I12
Prioritat:	Alta	Termini:	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

En els municipis del Pla existeix un nombre elevat d'urbanitzacions i barris de muntanya (com a mínim 84), amb una elevada vulnerabilitat en cas d'incendi, donada la seva dispersió i proximitat, fins i tot immersió, en l'àmbit forestal.

Municipis	Urbanitzacions/Barris de muntanya	Nombre total ¹
Begues	Begues Parc i Mas Ferrer	2
Cervelló	Costa de Perdiu/Can Roig, Puigmontmany, Can Paulet, Les Rovires, El Mirador, Santa Rosa, Interclub – Can Tres, Can Castany, Can Pi, Can Guitard Vell, Torre Vileta, Granja Garcia, Ciutat Remei, Sector Grap, Can Rafael, OP 4	16
Corbera de Llobregat	Bon Repós, Can Armengol, Can Canonge, Can Coll, Can Llopart, Can Lluís, Can Margarit, Can Montmany de Mas Passoles, Can Moriscot, Can Palet, Can Planes Sud, Can Rigol, Cases Pairals, Creu Aragall, Creu Aragall Junior/ La Creu Nova, El Mirador, El Solei dels Herbatges, Els Carsos, Els Guixots, La Creu Sussalba, La Servera, La Soleia, L'Amunt, Les Parretes, Mas d'en Puig, Sant Cristòfol, Santa Maria de l'Avall, Socies	30
Gavà	Els Bruguers, Can Tries, Ca n'Espinós, Roc del Migdia i la Sentiu.	5
La Palma de Cervelló	Can Via	1
Olesa de Bonesvalls	Can Xacó, Can Costa, Can Morgades, Puig de Vidre, Pla del Pèlag i Ca n'Olivella	6
Pallejà	La Magina i Fontpineda	2
Sant Boi del Llobregat	Can Paulet, Orioles, Parc Mariano i Canons	4
Sant Climent del Llobregat		0
Sant Vicenç dels Horts	Sant Antoni, Can Costa, Font del Garut i Sant Roc	4
Santa Coloma de Cervelló	Cesalpina, Can via i Sant Roc	3
Torrelles de Llobregat	Cesalpina, Can Guey i Can Güell	3
Vallirana	Can Julià, El Lledoner, La Llibra Casanova, La Pinatella, La Solana, Les Bassioles,	10

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

	Mas de les Fonts, Penya Forcada, Pla del Pelac, Vallirana Parc	
Viladecans		0
TOTAL		84

¹ Les urbanitzacions que estan compartides per dos municipis s'han comptabilitzat una vegada en el nombre total.

Font: Elaboració pròpia a partir de diverses fonts

En els municipis de l'àmbit del Pla, els Ajuntaments són els ens que subsidiàriament estan donant compliment a les determinacions de la normativa vigent en termes de prevenció d'incendis en les urbanitzacions, barris de muntanya o edificacions aïllades sense continuïtat amb la trama urbana⁷. La Diputació de Barcelona col·labora amb els Ajuntaments en la redacció dels Plans de prevenció d'incendis en les urbanitzacions sense continuïtat amb la trama urbana, així com en la redacció dels Plans d'evacuació.

En el moment que es redacta el present document 57 urbanitzacions i barris de muntanya dels municipis disposen del Pla de prevenció d'incendis forestals.

Municipi	Urbanització	Municipi	Urbanització
Begues	Begues Park		Ca n' Espinós
Cervelló	Can Paulet	Gavà	Can Tries
	El Mirador		La Sentiu
	Inter-Club Residencial		Mas Brugués I
	Bon Repós		Mas Brugués II
Corbera de Llobregat	Can Armengol	Olesa de Bonesvalls	Can Olivella
	Can Canonge		Pla del Pelag
	Can Coll	Pallejà	Font Pineda
	Can Llopart		La Magina
	Can Lluís	Santa Coloma de Cervelló	Cesalpina
	Can Margarit		
	Can Montmany de Mas Passoles		
	Can Moriscot	Torrelles de Llobregat	Can Güell
	Can Palet		Can Guey
	Can Planes Sud		Cesalpina
	Can Rigol	Vallirana	Can Julia
	Cases Pairals		El Lledoner
	Creu Aragall		La Llibra Casanova
	Creu Aragall Junior/ La Creu Nova		La Pinatella
	El Mirador		La Solana

⁷ Llei 5/2003 de 22 d'abril, on s'estableixen les mesures de prevenció dels incendis forestals en les urbanitzacions sense continuïtat amb la trama urbana i el Decret 123/2005, de 14 de juny, de mesures de prevenció dels incendis forestals en les urbanitzacions sense continuïtat immediata amb la trama urbana.

	El Solei dels Herbatges		Les Bassioles
	Els Carsos		Mas de les Fonts
	Els Guixots		Penya Forcada
	La Creu Sussalba		Pla del Pelac
	La Servera		Vallirana Parc
	La Soleia	Sant Boi de	Can Paulet
	L'Amunt	Llobregat	Orioles
	Les Parretes		
	Mas d'en Puig		
	Sant Cristófol		
	Santa Maria de l'Avall		
	Socies		

Font: Diputació de Barcelona

D'altra banda, la fase d'execució d'aquests Plans de prevenció es troba en diferents moments en cada municipi. En el moment que es redacta el present estudi, els Ajuntaments de Begues, Corbera, Gavà, Santa Coloma de Cervelló i Torrelles ja han executat les franges de protecció de les urbanitzacions subjectes a compliment de la normativa vigent.

Es constata un elevat cost econòmic de l'execució de les franges de protecció de les urbanitzacions, així com del seu manteniment al llarg del temps, cost que està sent assumit pels Ajuntaments doncs són els ens que estan executant aquestes franges de protecció.

D'altra banda es constata també que aquestes franges es troben generalment en finques privades alienes a les urbanitzacions, que estan suportant la servitud de treballs de manteniment de les franges i la limitació que això comporta a l'aprofitament de la propietat.

Objectius:

- Finalitzar el procés de redacció dels Plans de prevenció d'incendis forestals de les urbanitzacions i barris de muntanya amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona.
- Execució i manteniment dels Plans de prevenció d'incendis de les urbanitzacions i barris de muntanya.
- Redacció dels Plans d'evacuació de les urbanitzacions i barris de muntanya de forma coordinada.

Descripció de l'acció:

Aquesta acció considera la necessitat de desenvolupar una estratègia conjunta per a finalitzar el procés de redacció dels Plans de prevenció d'incendis en les urbanitzacions i barris de muntanya sense continuïtat amb la trama urbana, l'execució i manteniment de les franges de protecció, així com la redacció dels Plans d'evacuació.

Segons les dades disponibles, de les 80 urbanitzacions i barris de muntanya dels municipis de l'àmbit del Pla 55 ja tenen redactat el Pla de prevenció d'incendis corresponent. També s'ha constatat que en els municipis de l'àmbit del Pla, són els Ajuntaments els que subsidiàriament estan donant compliment a les determinacions de la normativa vigent.

En conseqüència, en primer lloc aquesta acció proposa que els **Ajuntaments, amb el suport de la Diputació de Barcelona**, procedeixin a la **redacció dels Plans de prevenció d'incendis i dels Plans d'evacuació en cas d'incendi** de les urbanitzacions i barris de muntanya sense continuïtat amb la trama urbana que no en disposen i que estan subjectes al compliment de les determinacions de la legislació vigent.

Per a la posterior **execució de les franges de protecció** esmentar que el Departament de Medi Ambient i Habitatge, té una línia d'ajuts per al tractament de la vegetació en les urbanitzacions afectades per la Llei 5/2003, de 22 d'abril. La quantia dels ajuts contempla tant l'obertura de franges com el seu manteniment, amb un percentatge del 60% del pressupost de l'actuació i amb quantitats màximes per hectàrea diferents i associades al tipus de vegetació present: arbrat adult o matoll, bosc de rebrot i arbrat jove.

En segon lloc es planteja la necessitat del manteniment de les franges de protecció al llarg del temps. En aquest sentit, els diferents Ajuntaments han manifestat la dificultat d'aquest manteniment donat l'elevat cost econòmic que suposa si es realitza mitjançant el desenvolupament de treballs forestals convencionals (preu de l'estassada manual del sotabosc i poda inferior: 400-5000 €/ha, en funció del temps d'execució). Davant d'aquesta situació, i en la línia de l'acció 15, alguns Ajuntaments estan iniciant projectes per a la **integració de la ramaderia extensiva en el manteniment de les franges de protecció**.

Esmentar l'experiència del municipi de Begues que ha previst un manteniment anual, i que per la seva execució des de l'Ajuntament s'està treballant en una proposta de manteniment d'aquestes franges mitjançant la gestió silvopastoral, com una alternativa de gestió del combustible (biomassa forestal) que permeti anar més enllà de l'enfortiment dels sistemes de prevenció i d'extinció convencionals. En aquest sentit ja es disposa d'una proposta de Prova pilot d'Introducció de Ramats pel Manteniment de Franges de Protecció Contra Incendis Forestals, que inclou una proposta metodològica i econòmica detallada per portar a terme la prova.

D'altra banda, l'Ajuntament de Sant Boi també ha iniciat treballs pel manteniment d'aquestes franges mitjançant la gestió silvopastoral.

Tal i com s'ha detallat a l'acció 15, es proposa un Programa per a la integració de la ramaderia extensiva en la gestió de l'espai agroforestal, en el qual es considerarà també el manteniment de les franges de protecció de les urbanitzacions, barris de muntanya i nuclis. Així, en el marc d'aquest programa es definirà un model d'implantació de la ramaderia extensiva en l'àmbit del Pla valorant la idoneïtat d'una gestió conjunta o unilateral per part de cada Ajuntament.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Diputació de Barcelona Departament de Medi Ambient i Habitatge Propietaris de terrenys afectats per les franges	
Observacions: El Departament de Medi Ambient i Habitatge, té una línia d'ajuts per al tractament de la vegetació en les urbanitzacions afectades per la Llei 5/2003, de 22 d'abril. Per a més informació consultar les bases reguladores aprovades per l'Ordre MAH/111/2008, de 12 de març. Per a la convocatòria dels anys 2008 i 2009, consultar Resolució MAH/1323/2008, de 15 d'abril, per la qual es convoquen subvencions per al tractament de la vegetació en les urbanitzacions afectades per la Llei 5/2003, de 22 d'abril, per als anys 2008 i 2009.	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla, tenint en compte que es troben en diferents moments del procés.	Pressupost: Preu orientatiu per la redacció del Pla de prevenció d'incendis i del Pla d'evacuació en cas d'incendi: 10.000 €/urbanització (50 ha. de superfície), finançat al 100% per la Diputació de Barcelona. Execució de les franges de protecció: - Costos variables en funció de la dificultat d'accés, de la densitat d'arbrat i tipologia i estat del sotabosc i característiques de l'espai en concret (presència d'obstacles, el pendent, etc.). - Preu mitjà d'execució de les franges: 6.000€/ha. Destacar que el cost és molt variable en funció de la tipologia d'operacions a realitzar i del temps d'execució.

Nom de l'acció:	Definició de criteris i protocols d'actuació conjunts per a la coordinació i cooperació de l'administració local i les ADF		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	113
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Les agrupacions de defensa forestal⁸ (ADF) són associacions que en el seu àmbit territorial tenen com a finalitat la prevenció i la lluita contra els incendis forestals. Poden formar part d'una ADF:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els propietaris forestals - Els ajuntaments - Les associacions de propietaris forestals legalment constituïdes - Les organitzacions professionals agràries - Les associacions que tinguin com a finalitat la defensa de la natura, vinculades al municipi o als municipis en qüestió <p>Els objectius i finalitats de les ADF són principalment:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Elaboració i execució col·lectiva de programes de vigilància i prevenció d'incendis forestals. - Col·laboració activa en l'organització, el control i l'execució de mesures dictades o que es dictin per la Direcció General de Patrimoni Natural i Medi Físic en matèria de prevenció, o amb qualsevol altre organisme que tingui autoritat i competència en la lluita contra els incendis forestals. - Realització de campanyes de divulgació entre els titulars de terrenys forestals sobre les accions de prevenció i lluita contra els incendis forestals, perquè el sector tingui un coneixement més gran. - Sensibilització sobre la població rural i urbana en el territori de l'ADF. - Execució de plans de prevenció, creació i manteniment d'infraestructura, xarxa de camins i punts d'aigua. - Suport a l'extinció d'incendis forestal. 			

⁸ Per a més informació consultar: l'Ordre de 6 d'Octubre de 1986, sobre regulació de les agrupacions de defensa forestal (ADF) i la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya.

En els municipis del Pla director estan constituïdes 5 ADFs:

Nom ADF	Adreça	Superfície forestal (ha)	Any constitució	Municipis
Gavà	C. Sant Pere, 50. Gavà	1.749	1991	Gavà
Puig Vicenç	Plaça de la Constitució, Ajuntament. Santa Coloma de Cervelló	10.125	1987	Vallirana
				Torrelles de Llobregat
				Sant Boi de Llobregat
				Santa Coloma de Cervelló
				Cervelló
				Sant Vicenç dels Horts
Begues				
Palleja	C. del Sol, 1. Pallejà	448	1989	Palleja
Olesa de Bonesvalls	Pl. de la Creu, 1. Olesa de Bonesvalls	s.d.	s.d.	Olesa de Bonesvalls
Sant Ramon	Plaça de la Vila, 1. Sant Climent de Llobregat	1.683	1996	Viladecans
				Sant Climent de Llobregat

Font: Ajuntaments de l'àmbit del Pla director

Segons la informació facilitada pels diferents Ajuntaments actualment les ADF de l'àmbit centren bàsicament la seva actuació en tasques de suport a l'extinció en cas d'incendi forestal. En relació amb l'anterior seria adient que les ADF reforcessin la seva tasca en matèria de prevenció d'incendis forestals.

Cal tenir en compte que recentment ha estat creada la Federació d'ADF del Baix Llobregat.

Objectius:

- Disposar de criteris conjunts per a les actuacions de prevenció i extinció d'incendis.
- Impulsar la coordinació dels diferents actors locals implicats en la prevenció d'incendis forestals.
- Reforçar i potenciar l'actuació preventiva de les ADF en relació als incendis forestals

Descripció de l'acció:

Amb aquesta acció es proposa **crear una mesa de treball** per a la coordinació dels diferents actors locals implicats en la prevenció d'incendis forestals en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

En aquesta mesa de treball haurien d'estar representats els diferents Ajuntaments de l'àmbit de les Muntanyes del Baix, el Consell Comarcal del Baix Llobregat, la Diputació de Barcelona, així com les ADF de l'àmbit i la recentment creada Federació d'ADF del Baix Llobregat, l'Associació de propietaris agroforestals i la federació d'associacions de propietaris.

En el marc d'aquesta mesa de treball s'haurien de consensuar els criteris bàsics i els protocols d'actuació i coordinació de les actuacions relacionades amb la prevenció i extinció d'incendis forestals, amb especial atenció a:

- Integració de les diferents estratègies per a la prevenció d'incendis portades a terme entre els diferents agents implicats.
- Elaboració i execució conjunta dels programes de vigilància i prevenció d'incendis forestals.
- Coordinació per a l'execució de les actuacions dels plans de prevenció d'incendis (PPI), sobretot entre els Ajuntament, les ADF i la federació d'ADF:
 - o Mitjans disponibles.
 - o Sol·licituds de subvencions.
 - o Planificació i execució dels treballs.
- Definició dels protocols d'actuació en cas d'incendi forestal: enfatitzant la necessitat de coordinació entre els agents que hi participen, així com especificant les responsabilitats i l'assignació de treballs i tasques a portar a terme.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Diputació de Barcelona

Departament de Medi Ambient i Habitatge

ADF de l'àmbit

Federació d'ADF del Baix Llobregat

Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat

Observacions:

El Departament de Medi Ambient i Habitatge disposa d'una línia d'ajuts per al foment de les actuacions de les agrupacions de defensa forestal (ADF) i les seves federacions. Per a més informació es pot consultar l'Ordre MAH/37/2008, d'1 de febrer, per la qual s'aproven les bases

reguladores de les subvencions per al foment de les actuacions de les agrupacions de defensa forestal (ADF) i les seves federacions, i la Resolució MAH/882/2008, de 20 de març, per la qual es convoquen subvencions per al foment de les actuacions de les agrupacions de defensa forestal (ADF) i les seves federacions per a l'any 2008.

D'altra banda, la Diputació de Barcelona disposa d'una línia d'ajuts econòmics als projectes i actuacions previstos en els Plans Municipals de Prevenció d'Incendis Forestals (PPI), a través de les Agrupacions de Defensa Forestal (ADF) i dels ajuntaments de la província de Barcelona.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Nom de l'acció:	Protocol de control i seguiment dels treballs d'estassada de la vegetació existent sota les línies elèctriques que creuen l'àmbit		
Tipus d'acció:	Integral	Codi:	114
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Hi ha una elevada presència de línies elèctriques d'alta i baixa tensió que discorren per l'àmbit.</p> <p>En aquest sentit, i relacionat amb el risc d'incendi associat a les línies elèctriques, la normativa vigent és el Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals. En el seu article 5, es preveu que els titulars de línies aèries de conducció elèctrica estan obligats a realitzar una sèrie de mesures de neteja i manteniment:</p> <p>a. En les línies d'alta tensió s'han d'eliminar selectivament i periòdica en el corredor de la línia elèctrica, la vegetació que comporti perill d'incendi d'acord amb el que estableix la normativa vigent.</p> <p>b. Els conductors de les línies aèries de baixa tensió han d'estar com a mínim a 1 metre de distància de la vegetació.</p> <p>c. Han de presentar, per a la seva autorització, a la Direcció General del Medi Natural, un pla triennal de neteja i manteniment en el qual figuraran els treballs de poda i tala de la vegetació que siguin necessaris per a la seva execució. Aquests treballs, o d'altres que comportin un perill d'incendi, no es podran dur a terme en èpoques d'alt risc d'incendi, llevat dels casos excepcionals autoritzats per la Direcció General del Medi Natural. Atorgada l'autorització del pla que comportarà el dret a talar i esporgar, els treballs s'hauran de realitzar dins el termini i les condicions fixades en la mateixa autorització.</p> <p>Posteriorment, i en base a les disposicions del decret esmentat, es va aprovar el Decret 268/1996, de 23 de juliol, pel qual s'estableixen mesures de tallada periòdica i selectiva de vegetació en la zona d'influència de les línies aèries de conducció elèctrica per a la prevenció d'incendis forestals i la seguretat de les instal·lacions; per facilitar el compliment de les disposicions del Decret 64/1995, i assolir-ne la màxima eficàcia, tot fixant els conceptes que intervenen en el desenvolupament pràctic de les actuacions de neteja i manteniment i establir-ne l'abast.</p> <p>Segons la informació disponible, en l'àmbit del Pla no es realitza cap control ni seguiment de les actuacions de manteniment i adequació de la vegetació situada sota les línies elèctriques.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Control i seguiment dels treballs d'estassada de la vegetació existent sota les nombroses línies elèctriques que creuen l'àmbit. 			

Descripció de l'acció:

Amb aquesta acció es proposa **definir un protocol d'actuació** adreçat als Ajuntaments de l'àmbit del Pla per a facilitar el control i seguiment del compliment de les mesures de neteja i manteniment de la vegetació associada a les línies elèctriques d'acord a la legislació vigent. A continuació es defineix un protocol bàsic d'actuació tot i que es podrien incloure altres actuacions:

- Comunicació amb la Direcció General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge, per sol·licitar informació relativa als plans triennals de neteja i manteniment presentats pels titulars de línies aèries de conducció elèctrica, i concretament de les accions contemplades i a desenvolupar el terme municipal en concret.
- Seguiment i control dels treballs de poda i manteniment realitzats en base als programats en els plans triennals. Es proposa que el personal tècnic de l'Ajuntament realitzi prospeccions de camp per tal de verificar que les actuacions previstes en el terme municipal s'estan executant. En cada cas, en funció del nombre de línies elèctriques existents en cada municipi així com de les actuacions contemplades en els plans triennals, caldrà valorar si és necessari verificar totes les línies elèctriques o realitzar un mostreig representatiu.
- Comunicació amb la Direcció General del Medi Natural, en cas d'incompliment de les actuacions contemplades en els plans triennals, amb la finalitat que aquest organisme realitzi els requeriments oportuns als titulars de línies aèries.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Direcció General del Medi Natural del Departament de Medi Ambient i Habitatge

Observacions:**Municipis:**

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.

Pressupost:

5.000 €

2.2.2 PLANEJAMENT I ORDENACIÓ DEL TERRITORI

Nom de l'acció:	Vetllar per la coherència dels plans, programes i projectes supramunicipals amb l'estratègia del Pla director de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Planejament i ordenació del territori	Codi:	POT1
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>El Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB), aprovat definitivament el 2010 inclou en el seu àmbit les Muntanyes del Baix. L'Àmbit del Pla Director forma part del sistema d'espais oberts, tal i com es descriu a continuació:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 9.712 ha es delimiten com espais de protecció especial d'interès natural i ambiental: 5.051 ha ja disposen de protecció jurídica i 4.661 ha es proposen de protecció especial per completar el sistema. Arribat el moment, i un cop aprovat definitivament el PTMB, els espais de protecció especial d'interès natural i ambiental hauran de ser delimitats pel planejament urbanístic corresponent. - 2.256 ha es delimiten com espais de protecció preventiva del mosaic agroforestal i s'han de protegir preventivament, sens perjudici que mitjançant els plans d'ordenació urbanística municipals es puguin delimitar àrees per a ésser urbanitzades i edificades. <p>Així mateix, altres projectes, plans o programes supramunicipals poden tenir incidència en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Incorporar les determinacions del Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) en el planejament urbanístic municipal. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa constituir una Comissió de seguiment amb l'objectiu d'unificar i coordinar el seguiment del procés de redacció dels projectes, plans o programes supramunicipals poden tenir incidència en l'àmbit de les Muntanyes del Baix.</p> <p>Així mateix per mitjà d'aquesta comissió es vetllaria per a la coherència d'aquests instruments amb l'estratègia del Pla director (veure acció I1) i si s'escau durant els processos de participació pública, es vehicularien les al·legacions oportunes de manera conjunta i consensuada.</p>			

Organismes i agents implicats: Ajuntaments Consell Comarcal del Baix Llobregat	
Observacions:	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.	Pressupost: Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Nom de l'acció:	Proposta de directrius conjuntes d'ordenació i regulació d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable		
Tipus d'acció:	Planejament i ordenació del territori	Codi:	POT2
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)

Descripció de la situació actual:

Històricament les determinacions dels planejaments urbanístics municipals s'han centrat en l'ordenació i regulació del sòl urbà i urbanitzable, de manera que el sòl no urbanitzable era la resta del sòl inclòs al terme municipal. Aquest enfocament urbanístic ha generat que sovint el sòl no urbanitzable no disposi d'una zonificació adequada a la seva realitat, ni d'una regulació adient a aquells usos i activitats que s'hi desenvolupen.

Així sovint el planejament urbanístic no sempre s'adequa a la realitat de les activitats agrícoles, ramaderes o forestals o a les necessitats pel bon desenvolupament i manteniment d'aquestes activitats.

Es constata que hi ha alguns espais agroforestals degradats per la implantació d'activitats alienes al medi rural que estan fora d'ordenació, les quals, en no ser eradicades, han degenerat en un efecte de proliferació.

A la vegada s'evidencien contradiccions entre la qualificació urbanística com a forestal d'alguns espais agrícoles en abandó, fet que impedeix la seva recuperació.

D'altra banda en l'àmbit es desenvolupen activitats econòmiques no tradicionals relacionades amb l'ús social i el lleure (com restaurants, allotjaments rurals, Pitch&Putt, paitball, hípiques) que tenen en aquest entorn la seva revalorització i que poden tenir un cert impacte sobre els valors naturals o paisatgístics. No obstant, aquestes activitats econòmiques comporten ingressos que poden revertir en la conservació del seu entorn.

Objectius:

- Afavorir una actuació homogènia a nivell supramunicipal, entre tots els agents implicats en el Pla director de les Muntanyes del Baix.
- Afavorir models de desenvolupament urbanístic compactes basats en la recuperació d'espais urbans en desús o el desenvolupament d'àmbits adjacents a nuclis urbans consolidats.
- Minimitzar l'ocupació i les dinàmiques urbanes en el sòl qualificat com a no urbanitzable.
- Protegir dels processos erosius i gravitacionals els àmbits més vulnerables a aquests riscos.
- Recuperar antics espais agrícoles que es troben en estat d'abandó.
- Garantir que l'establiment de nous usos (com poden ser usos de turisme rural, de restauració o hotelier) en zones de caràcter principalment agrícola o ramader, es realitza de manera equilibrada i sense desplaçar els usos agraris o forestals, mantenint sempre l'explotació

existent.

- Minimitzar la degradació dels hàbitats especialment els hàbitats d'interès comunitari (HIC) no inclosos en les figures de protecció existents.
- Manteniment dels espais de vorada per la seva vinculació amb la protecció i manteniment de la biodiversitat.

Descripció de l'acció:

Amb aquesta acció es proposa que els diferents **Ajuntaments incorporin l'estratègia del Pla director** (veure acció I1) en la seva gestió, a partir d'unes determinacions específiques relatives a l'ordenació i regulació d'usos i activitats en el sòl no urbanitzable.

El desenvolupament d'aquesta acció es pot portar a terme amb **diferents instruments**:

- Modificació puntual del planejament urbanístic vigent per a la regulació dels usos del sòl no urbanitzable
- Pla especial de regulació dels usos del sòl no urbanitzable.
- Ordenança municipal.

En aquest sentit, com a criteris i objectius prioritaris es proposa incloure determinacions específiques relatives a:

- Afavorir el desenvolupament urbanístic compacte i la minimització de les dinàmiques urbanes en el sòl no urbanitzable.
- Protegir específicament els àmbits vulnerables als processos erosius i gravitacionals.
- Adequar les qualificacions urbanístiques del sòl no urbanitzable a la realitat actual del territori, tenint en compte les cobertes i usos del sòl existents, així com els instruments de planificació territorial i urbanística vigents.
- Permetre i afavorir l'obertura d'espais agrícoles que millorin l'estructura del paisatge i introdueixin discontinuïtats, la presència dels quals en el territori és favorable en cas d'incendi forestal.
- Regular la possibilitat de recuperar antics espais agrícoles que es troben en estat d'abandó, en tot cas si en l'espai no s'ha desenvolupat i assolit la complexitat, tant estructuralment com funcional, assimilable a un bosc madur.
- Regular els usos i/o activitats existents i futurs, incorporant aquells compatibles amb les característiques del sòl no urbanitzable, tot restringint aquells considerats com incompatibles.
- Regular que l'establiment de nous usos en zones de caràcter principalment agrícola o ramader, es realitza de manera equilibrada i sense desplaçar els usos agraris o forestals, mantenint sempre l'explotació existent.
- Incloure determinacions específiques relatives a la reconstrucció, la rehabilitació i ampliació de les construccions, masies i cases rurals existents.
- Regulació dels aspectes d'integració paisatgística dels usos i activitats admesos.
- Aplicar criteris de conservació dels hàbitats en el desenvolupament de projectes en el sòl no

<p>urbanitzable.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificació dels espais i zones de protecció patrimonial i arqueològica. - Definició d'una xarxa bàsica de camins rurals i regulació de l'accés a la mateixa. - Vetllar per l'aplicació de la disciplina urbanística. 	
<p>Organismes i agents implicats:</p> <p>Ajuntaments</p> <p>Propietaris, pagesos i altres empreses del territori</p>	
<p>Observacions:</p> <p>La Diputació de Barcelona, concretament la Gerència de Serveis d'Habitatge, Urbanisme i Activitats (GSHUA) de l'Oficina de Planificació, ofereix assistència i cooperació tècnica, jurídica i econòmica en les àrees de promoció i gestió de l'urbanisme, i en relació a l'acció que es proposa es concreta en l'àmbit d'actuació relatiu al Planejament i gestió urbanística sostenible.</p>	
<p>Municipis:</p> <p>Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.</p>	<p>Pressupost:</p> <p>10.000 €/per municipi (variable en funció de l'instrument).</p>

Nom de l'acció:	Formació i coordinació dels cossos i entitats existents per a la vigilància del sòl no urbanitzable		
Tipus d'acció:	Planejament i ordenació del territori	Codi:	POT3
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>En el sòl no urbanitzable sovint es desenvolupen usos i activitats, i s'ubiquen infraestructures o instal·lacions que poden representar una amenaça per a la integritat dels valors ecològics i paisatgístics de l'àmbit.</p> <p>Moltes vegades aquests usos i instal·lacions poden considerar-se fora d'ordenació en relació al planejament urbanístic vigent, o no adequar-se a les determinacions específiques de la normativa vigent.</p> <p>En relació amb l'anterior, els Ajuntaments presenten dificultats per articular el seguiment i vigilància d'aquests usos i instal·lacions ubicats al sòl no urbanitzable del seu terme municipal.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Formar als cossos i entitats existents per a la vigilància del sòl no urbanitzable. - Coordinar la vigilància i seguiment dels usos i instal·lacions ubicats al sòl no urbanitzable, especialment durant l'època de màxim risc d'incendis.. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Aquesta acció està formada per dues línies d'actuació diferenciades, impulsades des del Consell Comarcal del Baix Llobregat.</p> <p>En primer lloc es proposa que des del Consell Comarcal i de manera coordinada amb els diferents Ajuntaments, s'organitzin jornades de formació adreçades als cossos de vigilància (Policia Local i Mossos d'Esquadra) i a les entitats existents (ADF i altres entitats locals). L'objectiu d'aquesta formació és vehicular a través dels ens existents un seguiment i control conjunt dels usos, activitats i instal·lacions ubicats a l'àmbit de les Muntanyes del Baix.</p> <p>En segon lloc es contempla l'organització d'una jornada tècnica de treball en la qual els assistents i representants dels diferents municipis defineixin i consensuin un protocol d'actuació conjunt per a la coordinació de les tasques de vigilància dels cossos i entitats, així com el traspàs d'informació amb les administracions locals.</p>			

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Organismes i agents implicats: Ajuntaments Consell Comarcal del Baix Llobregat Generalitat de Catalunya (Agents Rurals, Mossos d'Esquadra) ADFs, societats de caçadors	
Observacions:	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.	Pressupost: Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I) Organització d'una jornada de formació o jornada tècnica: 4.000 €

Nom de l'acció:	Promoure la declaració d'utilitat pública de terrenys forestals públics i la seva inclusió al Catàleg de Forests d'Utilitat Pública (CUP)		
Tipus d'acció:	Planejament i ordenació del territori	Codi:	POT4
Prioritat:	Baixa	Termini:	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

D'acord amb la Llei 6/1988, de 30 de març, forestal de Catalunya, els terrenys forestals de propietat pública o privada que han de ser conservats i millorats per la seva influència hidrològic-forestal poden ser declarats d'utilitat pública. A més, els terrenys forestals declarats d'utilitat pública s'han d'inscriure en el Catàleg de Forests d'Utilitat Pública de Catalunya (CUP) i les característiques s'han de determinar per reglament.

L'article 11.1 de l'esmentada Llei, estableix que en qualsevol cas, hauran de ser escoltats els titulars dels terrenys o els seus representants, així com els Ajuntaments i els Consells Comarcals on estiguin ubicades les finques objectes de la declaració.

D'acord amb l'esmentada Llei, perquè un bosc pugui ser declarat d'utilitat pública i ser inclòs al CUP, ha de complir alguns dels requisits següents:

- Estar situats a les capçaleres de les xarxes hidrogràfiques, ribes de rius, rieres i torrents.
- Estar pròxims a poblacions, la funció dels quals respon a criteris d'esbarjo i de protecció del paisatge.
- Ésser essencials per a la protecció del sòl enfront de processos d'erosió, evitant-la o reduint allaus, riades i inundacions, i defensant poblacions, cultius i infraestructures.
- Contribuir a la conservació de la diversitat biològica o formar part d'espais naturals protegits.

La majoria dels boscos de titularitat pública de l'àmbit reuneixen les condicions per a ser declarats d'utilitat pública.

En el moment que es redacta el present document, en l'àmbit del Pla director s'inclouen 3 forest incorporats al Catàleg d'Utilitat Pública (CUP), la superfície total és de 248 ha que equivalen al 2,35% de la superfície forestal de l'àmbit.

Forest	Superfície total (ha)	Superfície a l'àmbit del Pla director		Propietari
		ha	%	
Ribes Llobregat	183	0,1	0,04	Generalitat de Catalunya
Muntanya de Sant Ramon, als termes municipals de Sant Boi de Llobregat, Viladecans i Sant climent de Llobregat	58,3	58,3	100	Ajuntament de Sant Climent de Llobregat

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

La Fonollosa, Cassa Roura i Vall de Teix	2.904,9	2,7	0,09	Ajuntament de Begues
Can Colomer	1.816,9	186,9	100	Consell Comarcal del Baix Llobregat
TOTAL		248		

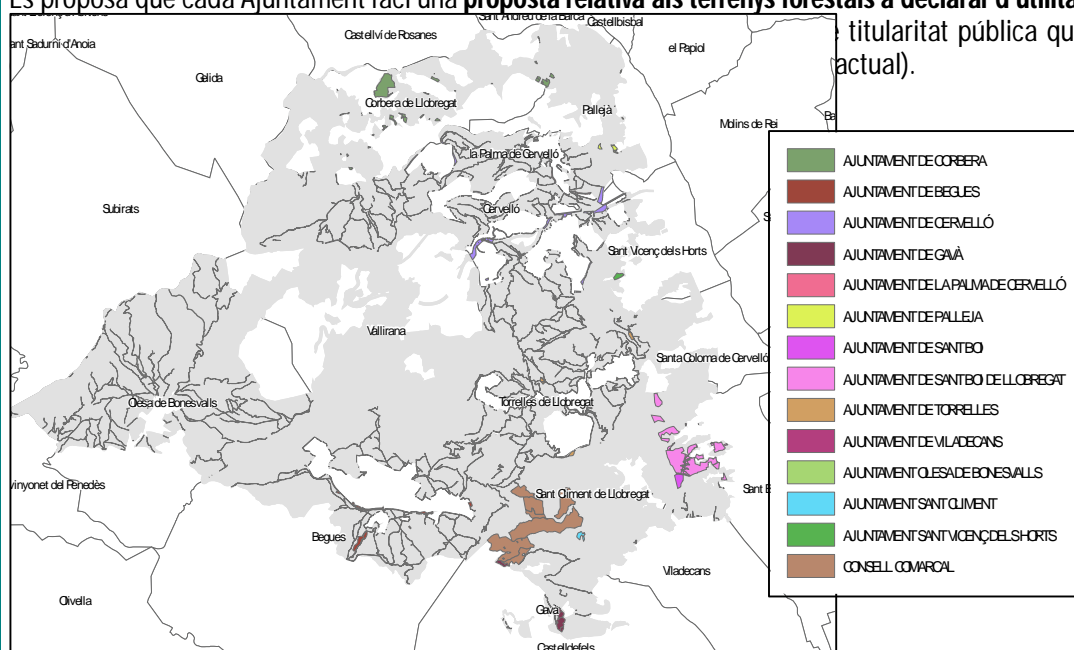
Font: Elaboració pròpia a partir de diverses fonts.

Objectius:

- Impulsar la declaració d'utilitat pública dels terrenys forestals de titularitat pública i la seva inclusió al Catàleg de Forests d'Utilitat Pública (CUP), com a eina per afavorir la seva protecció o conservació.

Descripció de l'acció:

Es proposa que cada Ajuntament faci una **proposta relativa als terrenys forestals a declarar d'utilitat pública** que s'incorporarà al Catàleg de Forests d'Utilitat Pública (CUP) de titularitat pública que s'actualitza periòdicament.

Font: Elaboració pròpia a partir de la informació facilitada pels Ajuntaments i el SIGPAC

La gestió dels boscos declarats d'utilitat pública recau en els mateixos Ajuntaments com a propietaris, amb el suport i assessorament tècnic del Departament de Medi Ambient i Habitatge. Destacar que en les ajudes i subvencions concedides pel DMAH, els boscos declarats d'utilitat pública tenen percentatges més elevats i fins i tot del 100% en el valor d'ajuts a percebre.

En base a les propostes de cada municipi, es proposa que des del **Consell Comarcal del Baix Llobregat s'impulsi una proposta conjunta** per a la seva declaració d'utilitat pública.

Organismes i agents implicats: Ajuntaments Consell Comarcal del Baix Llobregat	
Observacions:	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla.	Pressupost: Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Nom de l'acció:	Promoure acords de custòdia del territori en els espais d'interès natural que no es troben sota cap figura de protecció		
Tipus d'acció:	Planejament i ordenació del territori	Codi:	POT5
Prioritat:	Baixa	Termini:	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

La custòdia del territori, és una filosofia que intenta generar la responsabilitat dels propietaris i dels usuaris del territori en la conservació i el bon ús de la terra i els recursos naturals, culturals i paisatgístics.

Així, la custòdia treballa per a la conservació i gestió responsable dels recursos implicant directament a la propietat i els usuaris del territori, és per això que cal que s'arribi a un acord de custòdia entre aquests col·lectius i l'entitat de custòdia.

Una entitat de custòdia és qualsevol organització pública o privada, sense afany de lucre (associació, fundació, Ajuntament, consorci), que participa activament en la conservació del territori i dels seus valors mitjançant un acord de custòdia.

Un acord de custòdia és un procediment voluntari entre un propietari i una entitat de custòdia per arribar a una forma acordada de gestionar un territori. La clau de la custòdia del territori és precisament aquest caràcter voluntari de l'acord, que es veu reforçat amb l'educació, la informació, la participació, la presa de decisions i el treball en aliança entre l'entitat de custòdia i el propietari.

La Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) és una organització sense ànim de lucre, fruit de l'agrupació de diverses organitzacions i persones que veuen la necessitat d'impulsar el desenvolupament i l'ús de la custòdia del territori.

A l'àmbit del Pla director existeixen tres acords de custòdia, tots tres al municipi de Corbera:

Municipi	Entitat de custòdia	Indret o finca	Superfície (ha)	Valor de conservació
Corbera	Grup de Medi Ambient de Corbera de Llobregat	Can Planes	25	Terrenys agrícoles/pastures
Corbera	Grup de Medi Ambient de Corbera de Llobregat	Apadrinament de fonts		Patrimoni històric
Corbera	Grup de Medi Ambient de Corbera de Llobregat	Horts Riera de Can Planes		Terrenys agrícoles/pastures

Font: Xarxa de Custòdia del Territori

Objectius:

- Afavorir la conservació dels espais d'interès natural i social, implicant i col·laborant amb la propietat a partir de la creació d'acords de custòdia del territori.

Descripció de l'acció:

Es proposa que els Ajuntaments dels municipis de l'àmbit del Pla director i el Consell Comarcal del Baix Llobregat, actuïn en diferents àmbits per a impulsar la custòdia del territori dins l'àmbit del Pla director. Aquesta proposta es basa en que tant els Ajuntaments com el Consell Comarcal són administracions locals properes al territori i que treballen per a la gestió responsable del territori rural dels seus àmbits d'actuació.

Amb aquesta acció es proposa que des del Consell Comarcal s'iniciï una línia de treball per a impulsar la custòdia del territori a l'àmbit de les Muntanyes del Baix. En primer lloc es proposa **contactar amb la Xarxa de custòdia del territori i organitzar una jornada tècnica** amb tots els Ajuntaments. En aquesta jornada es facilitarà informació als assistents sobre els mecanismes i acords de custòdia, així com els avantatges i oportunitats.

Posteriorment, segons cada situació concreta els **Ajuntaments i el mateix Consell Comarcal** poden començar a **promoure actuacions de custòdia del territori** actuant com a propietaris, com a entitats de custòdia o com impulsors:

- **Propietaris.**

Com a propietaris de terrenys, poden arribar a acords de custòdia amb entitats.

- **Entitat de custòdia.**

En espais privats els Ajuntaments o el Consell Comarcal, com a entitats públiques sense ànim de lucre, poden arribar a acords de custòdia amb els propietaris, amb l'objectiu de conservar els valors de l'espai i gestionar-los.

- **Impulsor i donant suport a les entitats de custòdia del municipi.**

Realitzant una política de suport i assessorament a entitats dels municipis o de l'àmbit del Pla director que tenen objectius de conservació del patrimoni natural, cultural o paisatgístic, per tal d'aconseguir un alt nivell de participació en les iniciatives de custòdia.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Propietaris dels terrenys agrícoles i forestals

Xarxa de Custòdia del Territori

Observacions:

Com a documents de referència es recomanen:

- Basora, X; Gordi, J; Sabaté, X; Vicente, E. Oportunitats per a la custòdia del territori als municipis. Guia pràctica per a ajuntaments i entitats locals. Xarxa de Custòdia del Territori / Fundació Territori i Paisatge-Caixa Catalunya. 64pp. Document disponible a la web de la xct.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

- Comerma, C. 2007. Tercer inventari d'acords i entitats de custòdia del territori a Catalunya, Illes Balears i Andorra. Informe final. Informes de la Xarxa de Custòdia del territori, núm. 12, 36pp.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

Organització d'una jornada tècnica: 4.000 €
(possibilitat de finançament per part de la xarxa de custòdia del territori).

2.2.3 PATRIMONI

Nom de l'acció:	Elaborar un inventari o mapa del patrimoni natural i cultural de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Patrimoni	Codi:	P1
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Mig (3 a 5 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Les Muntanyes del Baix disposen d'una important riquesa en jaciments arqueològics i paleontològics i en diferents elements d'interès històric i cultural: masies, ermites, capelles, castells, jaciments arqueològics, fonts i construccions en pedra seca, entre d'altres. Aquest patrimoni sovint no es troba suficientment estudiat i inventariat i en part es desconeix per la pròpia població.</p> <p>És doncs, un pas prioritari i molt important que els municipis defineixin i reconeixin els espais i elements d'interès i que en el moment de planificar els tinguin en consideració. Aquests espais, a part del seu valor intrínsec, tindran importància des del punt de vista de conservar el mosaic territorial, de valorar i protegir la biodiversitat, de difondre i conèixer la història, de potenciar models urbans compactes, etc. Tots ells són aspectes i valors claus per afavorir un desenvolupament sostenible del municipi.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificar, conservar i revaloritzar els elements d'interès cultural (arqueològic, arquitectònic i paleontològic). - Protegir els paratges i elements d'interès natural i promoure la seva conservació. - Potenciar i difondre el coneixement del patrimoni de les Muntanyes del Baix. - Regular la reconstrucció i rehabilitació dels elements arquitectònics d'interès, així com de les masies existents. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa, l'elaboració d'un inventari o mapa exhaustiu del patrimoni de les Muntanyes del Baix que identifiqui, descriu i documenti els diversos elements patrimonials i d'interès cultural.</p>			

Els elements a considerar en aquest inventari són principalment els següents:

- Elements i construccions arquitectòniques: pous, creus de terme, barraques i construccions de pedra seca, forns de calç, ponts, mines i sínies etc.
- Masies
- Vials de comunicació: camins ral, camins ramaders, camins amb rellevància històrica, etc.
- Construccions religioses: capelles, ermites, creus, etc.
- Espais i elements d'interès natural: avencs i coves, arbres monumentals i singulars, fonts, formacions geològiques singulars, rieres i torrents, espais agrícoles rellevants, zones amb espècimens botànics com el margalló, paratges rellevants, etc.
- Jaciments arqueològics i zones d'expectativa arqueològica.

A nivell de l'inventari de coves i avencs d'interès natural es recomana completar-lo amb un recull de les cavitats utilitzades pels quiròpters com a refugi i de les diferents espècies que hi habiten. Aquest inventari permetrà disposar d'una eina per a poder establir les mesures i actuacions necessàries de protecció de l'hàbitat subterrani.

Per altra banda, cal considerar que a nivell municipal ja es disposa de diversos reculls i inventaris del patrimoni existent que conjuntament amb la informació disponible en els diversos organismes oficials permet disposar d'una primera radiografia del valor patrimonial de que disposa l'àmbit del Pla director.

Municipis	Inventaris i/o catàlegs
Begues	Relació d'edificacions en sòl urbanitzable i no urbanitzable del PGOU 1995. Catàleg de construccions en pedra seca del Centre d'Estudis Beguetans. En elaboració l'inventari del patrimoni per part de la Diputació de Barcelona
Cervelló	Precatàleg del Patrimoni Històric-Artístic del Text Refós del PGOU novembre 1996 <i>Projecte de rehabilitació del conjunt monumental del Castell de Cervelló, juny 2002.</i>
Corbera de Llobregat	Pla Especial del Catàleg del patrimoni històric arquitectònic i natural de Corbera de Llobregat, abril 2005. En elaboració l'inventari del patrimoni per part de la Diputació de Barcelona.
Gavà	Pla Especial de protecció i catàleg del patrimoni arqueològic i arquitectònic de Gavà, novembre del 2007.
La Palma de Cervelló	Precatàleg del Patrimoni Històric-Artístic de Cervelló (inclou La Palma). Text Refós novembre 1996 de Cervelló.
Olesa de Bonesvalls	Inventari del Patrimoni Cultural realitzat per la Diputació de Barcelona 2006.
Pallejà	Pla Especial Urbanístic per a la identificació de les masies i cases rurals en sòl no urbanitzable, 2007 Pla especial de preservació de l'entorn de la riera de les Rovires a Pallejà
Sant Boi del Llobregat	Pla Especial de Protecció i Rehabilitació del Patrimoni Arquitectònic. Actualment en procés de tramitació la revisió

Sant Climent del Llobregat	No es disposa de cap inventari i/o catàleg
Sant Vicenç dels Horts	No es disposa de cap inventari i/o catàleg
Santa Coloma de Cervelló	No es disposa de cap inventari i/o catàleg
Torrelles de Llobregat	Precatàleg del patrimoni historicoartístic i relació de masies a protegir del PGOM 1995
Vallirana	No es disposa de cap inventari i/o catàleg (font d'informació pàgina web del municipi)
Viladecans	Relació d'Elements d'Interès Patrimonial aprovat el 26 d'abril de 2007

L'inventari o mapa del patrimoni natural i cultural de les Muntanyes del Baix cal que reuneixi el màxim nombre d'elements identificadors dels termes, incloent tot allò que pot tenir un valor patrimonial històric, de diferenciació, de rellevant ús social i que presti una especial atenció en els espais naturals més destacats:

Paratge d'Interès	Municipi
El Cala Torrent de Can Canals	Corbera de Llobregat
Cinglera dels Carsos, el mirador i Can Margarit	Corbera de Llobregat
Mata de Can Coll, el roure gran, l'alzina gran i els xiprers de Can Llopard	Corbera de Llobregat
Serres de l'Aragall, de Sant Miquel, del Pujol de Migjorn i roc de Forellac i Puig d'Agulles	Corbera de Llobregat
Entorn de la Riera de les Rovires	Pallejà
Cingleres de Pallejà	Pallejà i la Palma de Cervelló
El Pla de Sant Joan	La Palma de Cervelló
La riera de Rafamans	La Palma de Cervelló
Capçalera de la riera de Torrelles	Torrelles de Llobregat
Entorn de Sant Ponç de Corbera	Cervelló
Bosc de Can Sala	Cervelló
El pla d'Ardenya	Vallirana
Pont de l'Arcada	Olesa de Bonesvalls

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

El Montau	Begues i Olesa de Bonesvalls
El pla de Begues	Begues
Muntanya de Sant Ramon o Montbaig	Sant Boi de Llobregat
Muntanya de Sant Antoni	Santa Coloma de Cervelló
Turó de Caçagats	Gavà
Fons dels Fangars	Gavà
Vall de la riera de les Comes i els Canyars	Gavà

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Diputació de Barcelona

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Entitats locals d'àmbit social i cultural

Observacions:

L'Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona dona ofereix suport (tant a nivell tècnic com econòmic) a les entitats locals per a la realització d'aquests inventaris. A la vegada en el desenvolupament dels treballs es recomana que es tinguin en compte els materials i inventaris ja realitzats, juntament amb la recerca de les diverses entitats i organismes dedicats a la conservació i coneixement del patrimoni.

Consultar <http://www.diba.es/opc/estudis.asp>

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla, excepte Corbera i Olesa de Bonesvalls (ja en disposen) i Begues (en elaboració).

Pressupost:

10.000-15.000 €/municipi (variable en funció de la superfície municipal i el nombre d'elements a incloure en l'inventari, així com de la informació i material previ disponible).

Possibilitat de finançament per part de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la DIBA.

Nom de l'acció:	Aprovació de la tramitació de les diferents figures de protecció a nivell municipal corresponents al patrimoni natural i cultural dels municipis		
Tipus d'acció:	Patrimoni	Codi:	P2
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Mig (3 a 5 anys)

Descripció de la situació actual:

El nivell de protecció dels elements patrimonials en els diferents municipis de l'àmbit del Pla director es divers; en 6 dels municipis ja es disposa de catàlegs de protecció de distints elements tal i com estableix la normativa actual i d'altres sols disposen d'un inventari i relació d'aquests sense establir unes mesures d'actuació i protecció.

La protecció del patrimoni a nivell municipal				
Municipis	Masies	Elements naturals	Elements arqueològics	Elements arquitectònics
Begues	✓	✓		
Cervelló				
Corbera de Llobregat	✓	✓	✓	✓
Gavà	✓	*	✓	✓
La Palma de Cervelló				
Olesa de Bonesvalls				
Pallejà	✓			
Sant Boi del Llobregat	✓	*		✓
Sant Climent del Llobregat	✓		✓	✓
Sant Vicenç dels Horts				
Santa Coloma de Cervelló				
Torrelles de Llobregat				
Vallirana				
Viladecans		✓	✓	✓

✓ En procés d'establir protecció ✓ Existeix un instrument local de protecció

* Declaració d'arbres i arbredes d'interès local a Sant Boi i en procés d'elaboració a Gavà.

Objectius:

- Establir de forma unificada la protecció del patrimoni arquitectònic, natural, arqueològic, paleontològic i de les masies de tots els municipis de l'àmbit del Pla director.
- Garantir la protecció dels elements recollits a l'inventari o mapa d'elements d'interès cultural i natural.

Descripció de l'acció:

En base a l'inventari del patrimoni de les Muntanyes del Baix (veure acció P1), es proposa l'aprovació en els ajuntaments que no en disposin del **Pla especial del Catàleg del patrimoni arquitectònic, arqueològic, paleontològic i natural** del municipi, on s'hauran de fixar les distintes categories de protecció dels elements que finalment s'inclouguin en el Catàleg (d'acord amb el que estableix la legislació urbanística vigent a Catalunya: llei d'urbanisme, en el seu article 67 contempla la redacció de Plans especials urbanístics per a l'ordenació de recintes i conjunts artístics).

El catàleg o catàlegs han d'incloure per a cada element la seva identificació, la seva caracterització i les directrius per a la seva conservació, i si s'escau, restauració o adequació per a l'ús públic.

El catàleg inclourà les mesures necessàries per a mantenir cadascun dels elements recollits, entre les quals es contemplarà:

- el condicionament de l'accés fins a l'espai o element,
- revalorització dels elements existents en l'espai,
- protegir els punts amb rellevància paisatgística,
- conservar la xarxa de camins interiors i de connexió entre espais,
- establir un vincle amb la història i els valors socials, culturals i patrimonials dels propis espais naturals.

Per altra banda, també es recomana la protecció específica dels arbres i arbredes de les Muntanyes del Baix que no gaudeixen de protecció: arbre declarat monumental pel Departament de Medi Ambient i Habitatge o arbres i arbredes declarats d'interès comarcal i local, com el cas de Sant Boi que disposen d'una Declaració d'arbres i arbredes d'interès local del terme.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments
 Diputació de Barcelona
 Entitats lligades al coneixement i difusió del patrimoni a les Muntanyes del Baix

Observacions:

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

2.2.4 ÚS PÚBLIC

Nom de l'acció:	Realitzar un estudi sobre l'ús públic a l'àmbit i redactar una ordenança tipus		
Tipus d'acció:	Ús públic	Codi:	UP1
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Mig (3 a 5 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>La posició territorial de l'àmbit de les Muntanyes del Baix, situat a l'extrem sud occidental de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, condiona l'existència d'una elevada demanda social d'espais naturals fet que implica la seva revalorització tant des del punt de vista social com ambiental.</p> <p>A l'àmbit existeixen activitats econòmiques no tradicionals relacionades amb l'ús social i el lleure (com restaurants, allotjaments rurals, Pitch&Putt, paintball, hípiques) que tenen en aquest entorn la seva revalorització.</p> <p>El desenvolupament d'activitats relacionades amb usos socials o de lleure, així com les infraestructures associades, poden tenir un cert impacte sobre els valors naturals o paisatgístics de l'àmbit.</p> <p>En els municipis del Pla se celebren com a mínim 14 esdeveniments socials i tradicionals associats al medi natural, i que més concretament tenen relació amb el patrimoni històric i l'àmbit del mateix Pla.</p> <p>Pel que fa a les entitats o associacions relacionades amb el territori, als municipis del Pla hi ha com a mínim 17 entitats que centren el seu àmbit d'actuació en l'estudi, coneixement i protecció del seu entorn natural, o que desenvolupen activitats relacionades amb el mateix.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ordenar i regular el desenvolupament de les activitats relacionades amb usos socials o de lleure així com les infraestructures associades. - Ordenar i potenciar l'ús públic de l'espai tot fent-lo compatible amb la conservació global de l'espai natural. - Ordenar i regular les àrees recreatives o d'esbarjo existents. - Establir el règim sancionador en l'ordenança tipus d'ús públic 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa realitzar un estudi de l'ús públic a les Muntanyes del Baix, com a eina útil per a gestionar l'ús públic en l'àmbit, analitzar la situació actual, avaluar-la, proposar criteris de gestió i actuacions.</p>			

L'objectiu principal és estudiar i planificar l'ús públic dins l'àmbit de les Muntanyes del Baix, de forma compatible amb la conservació dels recursos naturals i culturals de l'espai i per aconseguir un foment del coneixement i el respecte al medi que els posi en valor.

Altres objectius específics a assolir seran:

- Analitzar el marc normatiu de l'ús públic.
- Analitzar la situació actual i potencialitats de l'oferta i la demanda en relació amb l'ús social de l'àmbit.
- Analitzar els programes i el conjunt d'equipaments i els serveis d'ús social de l'àmbit, públics i privats.
- Analitzar la incidència de l'ús social en el desenvolupament local i en la preservació del medi natural, determinant impactes i tendències.
- Identificar els agents implicats (administracions, associacions, entitats, empreses, ...) i els marcs de col·laboració.
- Establir directrius generals i específiques d'actuació en el territori des de la vessant de l'ordenació i regulació de l'ús públic.
- Plantejar propostes d'ordenació, planificació i programació de la gestió de l'ús públic.
- Plantejar mesures de foment del desenvolupament local i mesures correctores de la incidència de l'ús social en la preservació del medi natural, garantint la seva compatibilitat amb la protecció de l'espai natural.
- Promoure l'educació i el foment del civisme entre les persones que accedeixen al medi agroforestal.

Com a complement, es proposa la **redacció d'una ordenança tipus d'ús públic**, de manera que els Ajuntaments disposin d'un text normatiu que, si ho consideren oportú, podran adequar a les seves necessitats i aprovar en l'àmbit del seu terme municipal..

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Observacions:

En l'àmbit del Pla director hi ha nombroses cavitats subterrànies, moltes d'elles habitades per ratpenats. Actualment però, la pràctica de l'espeleologia o l'excés d'insecticides fan d'aquests mamífers nocturns una espècie que es troba en regressió.

En aquest sentit, en el marc de l'estudi d'ús públic que es proposa, cal tenir en compte que el Parc Natural del Garraf disposa d'un Programa de protecció del medi subterrani amb l'objectiu d'ordenar la freqüentació i altres aspectes referents a la preservació de les cavitats subterrànies. Entre d'altres mesures es contemplen: la difusió de la regulació, la campanya d'informació per a la protecció dels medi subterrani entre els visitants i també la senyalització de certs avencs per a regular l'accés

durant determinades èpoques de l'any.

Per altra banda, el Parc del Garraf també ha arribat a un acord amb la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC) per a la regulació i restricció de l'accés a determinades cavitats, acord que podria ampliar-se a les coves i avencs oportuns de l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

Així, es proposa que des del Consell Comarcal s'impulsi la coordinació amb el Parc del Garraf per tal d'establir una estratègia comuna de protecció de l'hàbitat subterrani dels ratpenats i dels criteris tècnics i de gestió. Algunes de les estratègies a treballar serien:

- Restringir l'espeleologia en les coves on habiten els ratpenats.
- Regular els tancaments de les coves.
- Afavorir l'establiment dels quiròpters o determinades espècies en les cavitats subterrànies.
- Definir l'accessibilitat a les coves segons les necessitats de protecció.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.

Pressupost:

25.000 €

Nom de l'acció:	Establir un model de senyalització de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Ús públic	Codi:	UP2
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Pels municipis del Pla director i pel mateix àmbit discorren senders de la xarxa de senders de Catalunya, que poden ser senders de gran recorregut (GR), petit recorregut (PR) o senders locals (SL). A més dels senders de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), en l'àmbit existeixen itineraris que disposen de senyalització vertical amb informació relativa als indrets d'interès i/o distàncies del seu recorregut.</p> <p>Alguns dels itineraris senyalitzats disposen d'un fulletó o tríptic amb informació relativa al seu recorregut i distància, així com dels elements d'interès que es troben durant el mateix.</p> <p>No obstant, no hi ha un model de senyalització comuna pels municipis de l'àmbit del Pla, sinó que aquesta és desigual i està en funció de l'entitat o ens que promou i implanta la senyalització.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Implantar un model de senyalització comú dels elements patrimonials, naturals, espais i instal·lacions d'ús públic i itineraris de les Muntanyes del Baix. - Implantar un model de senyalització comú i homologat pels elements de senyalització viària i d'emergència. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa l'elaboració d'un estudi per la homogeneïtzació dels models de senyalització en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. En aquest estudi es contemplarà la senyalització dels elements patrimonials, naturals, espais i instal·lacions d'ús públic i itineraris, així com la senyalització viària i d'emergència. En base a les propostes d'aquest estudi es proposa consensuar amb tots els Ajuntaments els models de senyalització a implantar.</p> <p>Pel que fa a la senyalització dels elements patrimonials, naturals, espais i instal·lacions d'ús públic i itineraris, es proposa dissenyar un model de senyalització conjunt o optar per un model ja existent, com per exemple el de la Diputació de Barcelona.</p> <p>En relació a la senyalització viària i d'emergència, a més d'implantar un únic model per tot l'àmbit, s'haurien d'implantar senyals homologats que compleixin la normativa vigent d'accés al medi natural, considerant l'ordenació i regulació de l'accessibilitat a la xarxa de camins (veure acció I9).</p> <p>Així mateix, s'hauria d'integrar un sistema de fàcil col·locació per afegir senyalització addicional en</p>			

casos d'emergència.

D'altra banda, en l'estudi s'haurà de tenir en compte optar per materials i elements que permetin la seva **integració en el medi natural**, i prioritzar l'ús de materials reciclats, amb certificació ecològica i fàcilment reutilitzables o reciclables.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Observacions:

A Sant Boi de Llobregat s'ha implantat un model de control de l'accés i la circulació a la xarxa de camins de titularitat pública, basat en el tancament dels camins i la seva senyalització mitjançant senyals homologats. El model es basa en tres elements bàsics:

- Tots els camins estan tancats a la circulació de vehicles (excepte pas de veïns i serveis). Excepte alguns camins que estan oberts en un horari determinat.
- Sistema de tancament: es compon de pals verticals de material reciclat (fabricats amb plàstics d'hivernacles reciclats) i una cadena fluorescent.
- Senyalització viària homologada: aquesta senyalització permet sancionar en cas de no compliment; i consta de senyal de prohibit el pas i plaques amb pictogrames, de manera que si és necessari es poden afegir noves plaques per integrar més informació.

Per homogeneïtzar totes les senyalitzacions, es proposa integrar el logotip de les Muntanyes del Baix:

Muntanyes del Baix

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.

Pressupost:

10.000 € (estudi de criteris d'unificació de la senyalètica)

Nom de l'acció:	Senyalització de la xarxa de camins i elaboració d'una proposta d'itineraris per les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Ús públic	Codi:	UP3
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Mig (3 a 5 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>En l'àmbit es defineix una extensa xarxa de camins forestals.</p> <p>A més dels senders de la Federació d'Entitats Excursionistes de Catalunya (FEEC), en l'àmbit existeixen itineraris que disposen de senyalització vertical amb informació relativa als indrets d'interès i/o distàncies del seu recorregut.</p> <p>Alguns dels itineraris senyalitzats disposen d'un fulletó o tríptic amb informació relativa al seu recorregut i distància, així com dels elements d'interès que es troben durant el mateix.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Manteniment i senyalització dels camins existents. - Elaborar una proposta d'itineraris i recorreguts de les Muntanyes del Baix. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Amb aquesta acció es proposa que, en base al Pla de camins (veure acció I9), a l'estudi sobre l'ús públic (UP1) es procedeixi a la senyalització de la xarxa de camins en l'àmbit de les Muntanyes del Baix. Així mateix, caldria que aquesta senyalització ja incorporés el model de senyalització de les Muntanyes del Baix (UP2), així com informació de normes de comportament cívic.</p> <p>En aquesta acció també es proposa que a partir de l'estudi sobre l'ús públic s'elabori una proposta d'itineraris i recorreguts per les Muntanyes del Baix. Vinculat a aquets itineraris es pot editar una col·lecció de tríptics, que orientativament, podrien contenir informació relativa a:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Detall del recorregut de l'itinerari. - Distància i dificultat. - Elements d'interès al llarg del seu recorregut. - Consells i recomanacions de bones pràctiques en el medi natural. 			

Des dels diferents Ajuntaments de l'àmbit, es podrien ofertar sortides guiades pels itineraris definits, que formés part de les activitats programades en l'àmbit (veure acció UP4):

- Es pot establir un calendari fixe de sortides guiades, i
- Sortides guiades a una data concertada a priori per a grups d'escolars o persones interessades que ho sol·licitin.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Observacions:

Es proposa que els tríptics vinculats a aquests itineraris s'editin en concordança amb el conjunt de materials comunicatius tipus per a la difusió i promoció dels valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix (veure acció CD2).

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.

Pressupost:

El cost d'aquesta acció dependrà del nombre d'elements de senyalització a implantar.

Preu orientatiu d'un element de senyalització indicativa de destinació: 300-500 €.

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Nom de l'acció:	Programació coordinada de les activitats que es desenvolupen en l'àmbit de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Ús públic	Codi:	UP4
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)

Descripció de la situació actual:

En els municipis del l'àmbit de les Muntanyes del Baix es manté la celebració d'esdeveniments socials i tradicionals associats al medi natural, i més concretament que tenen relació amb el patrimoni històric i l'àmbit del mateix Pla. A continuació es mostra un recull d'aquests esdeveniments, tot i que pot haver altres activitats de les quals no s'ha tingut constància:

Municipi	Esdeveniment	Data	Observacions
Begues	Aplec dels Bruguers	Diumenge de la 2 ^a Pàsqua	Cants i balls tradicionals a l'esplanada de l'ermita
	Caminada popular	Actes de la Festa Major	El recorregut es realitza pels camins del municipi.
Cervelló	Aplec de Sant Ponç	Segon diumenge de maig	L'aplec s'organitza des del municipi de Corbera de Llobregat.
	Aplec a l'església de Santa Maria	21 de setembre	
Corbera de Llobregat	Pujada a la Roca Foradada (Serra de l'Aragall)	11 de setembre i Nadal (per muntar un pessebre)	
	Caminada de la lluna plena	Durant el mes de juliol	
Gavà	Aplec de Sant Miquel	Diumenge anterior al 29 de setembre (Sant Miquel)	Pujada a l'ermita de Sant Miquel i al Castell d'Eramprunyà i diferents activitats
	Aplec de Bruguers	Dilluns de la 1 ^a Pàsqua	Cants i balls tradicionals a l'esplanada de l'ermita
La Palma de Cervelló	Aplec al Pla de Sant Joan	Cap als volts de Sant Isidre (15 de maig)	
Olesa de Bonesvalls			
Pallejà			
Sant Boi del Llobregat	Festa de l'arbre	22 de febrer	
	Aplec de Sant Ramon	Cap als volts de Sant Ramon (31 d'agost)	Pujada a Sant Ramon i diferents activitats
	Aplec de la Creu de Can Cartró	Finals de setembre	Es fa en el coll entre els municipis de Sant Boi,

			Sant Climent, Torrelles i Santa Coloma de Cervelló, on hi ha una creu de terme.
	Dia Internacional de les Aus	6 d'octubre	Ermita de Sant Ramon
Sant Climent del Llobregat	Aplec del Roser	7 d'octubre	Pujada a l'Ermita de la Mere de Déu del Roser i activitats tradicionals
Sant Vicenç dels Horts	Aplec de Sant Antoni	Cap als volts del 20 d'abril	Pujada a Sant Antoni i diverses activitats
Santa Coloma de Cervelló	Aplec de Sant Antoni	Cap als volts del 20 d'abril	Pujada a Sant Antoni i diverses activitats
	Cursa i caminada popular	11 de setembre	
	Caminada popular per l'itinerari de la Torrassa	2 cops a l'any	
Torrelles de Llobregat			
Vallirana			
Viladecans	Aplec de Sant Ramon	Cap als volts de Sant Ramon (31 d'agost)	Pujada a Sant Ramon i diferents activitats

Font: Elaboració pròpia amb la informació de diverses fonts

Objectius:

- Disposar d'una programació coordinada del esdeveniments i activitats socials i culturals de l'àmbit de les Muntanyes del Baix.

Descripció de l'acció:

Es proposa que des del Consell Comarcal es coordini una **programació conjunta dels esdeveniments i activitats socials i culturals** que es desenvolupin en l'àmbit. En aquest sentit, i amb la periodicitat que s'acordi (trimestral, quadrimestral o semestral) es contempla que es publiqui i es difongui aquesta programació conjunta a partir de diferents canals de comunicació disponibles com fulletons, publicacions locals, pàgines webs municipals, entre d'altres.

En aquesta programació es podria incloure també l'oferta de sortides guiades pels itineraris de les Muntanyes del Baix, (veure acció UP3).

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Observacions:

Es proposa que els materials per a la difusió de la programació d'activitats s'editi en concordança amb el conjunt de materials comunicatius tipus per a la difusió i promoció dels valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix (veure acció CD2).

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.

Pressupost:

Cost tècnic i organitzatiu (Capítol I)

2.2.5 COMUNICACIÓ I DIFUSIÓ

Nom de l'acció:	Campanya de comunicació i difusió d'aliments i productes locals		
Tipus d'acció:	Comunicació i difusió	Codi:	CD1
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Des de l'any 2000 està constituïda l'Associació de Defensa Vegetal (ADV) de Fruita del Baix Llobregat. Aquesta ADV és un referent actiu que col·labora amb els pagesos de la zona per la millora de les produccions i l'experimentació aplicada.</p> <p>L'any 2008 hi ha 13 operadors d'agricultura ecològica i 3 productors d'agricultura integrada en els municipis, tot i que no tots estan situats en l'àmbit del Pla.</p> <p>Des de l'any 2009 s'estan incorporant productors de la zona al cens de Productes de la Terra, impulsat per la Diputació de Barcelona i el Consell Comarcal.</p> <p>Alhora destacar que alguns productes com les cireres d'aquesta zona han adquirit un cert renom i valor afegit com a producte local.</p> <p>No s'ha constatat que s'hagin portat a terme campanyes de comunicació i difusió de la producció i el consum d'aliments i de productes locals en els municipis del Pla.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Promocionar els aliments i productes locals i promoure el seu consum. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa dissenyar una campanya de comunicació amb l'objectiu d'informar sobre la producció d'aliments i productes locals, i fomentar el seu consum entre la població.</p> <p>Inicialment es proposa que la campanya compleixi els requisits següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adreçada al conjunt de la població. - Accions als punts de venda (per exemple fulletons i porta-fulletons, pòsters...). - Presència als mitjans de comunicació locals (per exemple butlletins municipals, premsa, ràdio i altres). - Difusió via web a les pàgines dels Ajuntaments i del Consell Comarcal del Baix Llobregat. - Establir un cronograma d'execució. - Determinar la periodicitat de la seva implantació. 			

En el marc d'aquesta campanya, paral·lelament es podrien portar a terme altres actuacions com per exemple:

- Organització de jornades o tallers que fomentin la producció i el consum d'aquests productes.
- Organització de visites a explotacions o comerços i organitzacions de referència en producció i consum d'aliments i productes locals.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Observacions:

D'altra banda el 24 d'abril de 2007 el Govern de Catalunya va adoptar l'Acord d'iniciar l'elaboració d'un primer Pla d'acció per a l'alimentació i l'agricultura ecològiques 2008-2012. Un dels objectius estratègics d'aquest Pla d'acció és el foment del sector i, més concretament, un objectiu operatiu de foment de les iniciatives d'àmbit local. Entre les actuacions d'aquest objectiu hi ha la col·laboració amb les organitzacions socials sense ànim de lucre i amb les entitats locals per difondre la producció i el consum d'aliments ecològics.

Així el Departament d'Agricultura Alimentació i Acció Rural disposa d'una línia d'ajuts a organitzacions sense ànim de lucre i entitats locals per a actuacions de foment i difusió de la producció i el consum d'aliments ecològics⁹.

Relacionat amb aquesta proposta destacar que el Departament d'Agricultura, Alimentació i Acció Rural (DAR) ha obert una línia d'ajuts per al foment dels distintius d'origen i qualitat de productes no lligats directament a la producció¹⁰. L'objecte dels ajuts estan adreçats a diferents actuacions de promoció i difusió de productes amb Indicació Geogràfica Protegida (IGP), Especialitat Tradicional Garantida (ETG) i marca de qualitat alimentària (Marca Q). Entre d'altres, poden sol·licitar l'ajut les entitats associatives de Catalunya de productors o elaboradors sense ànim de lucre de productes amb ETG inscrits en un registre comunitari.

Municipis:

Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.

Pressupost:

12.000 € (preu variable en funció dels elements de comunicació escollits, la seva producció i nombre, així com l'estratègia de difusió que es realitzi).

⁹ Per a més informació sobre les bases reguladores i la convocatòria de l'any 2008, consultar l'Ordre AAR/453/2008, de 23 d'octubre, per la qual s'aproven les bases reguladores per a la concessió d'ajuts a organitzacions sense ànim de lucre i entitats locals per a actuacions de foment i difusió de la producció i el consum d'aliments ecològics, i es convoquen a l'any 2008.

¹⁰ Per a més informació es pot consultar ORDRE AAR/149/2009, de 23 de març, per la qual s'aproven les bases reguladores dels ajuts al foment dels distintius d'origen i qualitat de productes no lligats directament a la producció i es convoquen els corresponents a l'any 2009.

Nom de l'acció:	Difondre i promocionar els valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Comunicació i difusió	Codi:	CD2
Prioritat:	Mitjana	Termini:	Llarg (5 a 10 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>En l'àmbit del Pla Director de les Muntanyes del Baix existeix un elevat nombre d'elements patrimonials amb un elevat valor cultural, històric i de retruc amb un potencial didàctic i turístic. A la vegada, al llarg del territori hi ha diversos indrets amb elements i paratges amb un important valor estètic, natural, ecològic i /o social.</p> <p>Tret d'algun tríptic o fulletó editat per alguns itineraris, en l'àmbit del Pla no es disposa de materials de difusió i promoció dels valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix.</p>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Difondre i promocionar els valors naturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix. - Reforçar les activitats realitzades des de la societat civil organitzada i entitats d'àmbit local. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>Es proposa dissenyar i facilitar als Ajuntaments un conjunt de materials comunicatius tipus per a què cada Ajuntament els pugui editar i produir segons les seves necessitats per a la difusió i promoció dels valors patrimonials i naturals.</p> <p>En aquest sentit, i per a donar coherència a totes les accions de comunicació que es realitzin en l'àmbit, en el disseny dels materials s'emprarà la imatge gràfica de les Muntanyes del Baix (veure acció CD3)</p> <p>Es definirà de manera senzilla i planera un pla genèric de difusió i promoció, que inclourà un CD-Rom, i que serà tramès als Ajuntaments. En base a aquest pla genèric cada Ajuntament escollirà aquells elements més rellevants del seu territori i podrà dissenyar una proposta pròpia, tot utilitzant i adequant a les seves necessitats els materials dissenyats. En la informació s'inclouran les restriccions d'accés que corresponguin en el cas de propietats privades.</p> <p>Així es generarà un CD-Rom que contindrà arxius en diferents formats (tipus Freehand i PDF) i les observacions complementàries: com fer les personalitzacions dels materials, recomanacions sobre el paper o altres materials a utilitzar en la producció, entre d'altres.</p> <p>Entre d'altres materials, a continuació es relacionen alguns dels que podrien formar part del pla genèric de difusió i promoció de la riquesa natural i patrimonial de les Muntanyes del Baix:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tríptic: 			

Es dissenyarà un tríptic el qual es podrà adaptar a les necessitats de difusió d'un element patrimonial o natural concret; o d'una celebració, acte o aplec relacionat amb el patrimoni o l'entorn natural. En el tríptic es podrà incloure informació relacionada amb: la ubicació i accés a l'indret, valor natural i/o patrimonial, protecció associada, història i tradició, necessitat de conservació i manteniment, pautes de comportament dels visitants, entre d'altres informacions que en cada cas es considerin adients.

Així mateix es pot dissenyar un tríptic tipus per a la difusió d'itineraris i rutes en l'àmbit del Pla (veure acció UP3).

- Cartell:

En la línia del material anterior, però amb un format diferent, es dissenyarà un cartell a través del qual es puguin difondre un element patrimonial o natural concret; o d'una celebració, acte o aplec relacionat amb el patrimoni o l'entorn natural. Aquests cartells podran ser exhibits en espais d'elevada afluència com els Centres d'Atenció Primària, les dependències municipals, oficines o punts d'informació, entre d'altres.

- Fulletó:

Es dissenyarà un fulletó divulgatiu amb el que cada Ajuntament podrà fer una guia amb un recull dels elements patrimonials i naturals del seu territori. Cada Ajuntament pot estructurar l'estratègia de difusió i promoció, en funció de l'interès que demostrin professors, mitjans de comunicació locals, regidories de l'Ajuntament...

- Cibertia i microsite:

Per facilitar la informació via web, es proposa dissenyar una cibertia (banner), petit espai publicitari per penjar a la web de cada Ajuntament que permetrà l'accés a un microsite on es recolliran els materials editats per tots els Ajuntaments.

En aquesta acció també es contempla **una exposició itinerant** per a col·locar-la a diferents instal·lacions municipals (centres cívics, ajuntaments, etc), amb l'objectiu de difondre i apropar els continguts a la ciutadania en general. La proposta inclou que l'exposició s'implanti en instal·lacions dels diferents municipis de l'àmbit del Pla, a la vegada que també es pot estudiar el seu ús com a suport educatiu als centres escolars.

Es proposa una exposició formada per diversos plafons -en els quals predominarà la imatge fotogràfica i les infografies- sobre els valors culturals i patrimonials de les Muntanyes del Baix. A la vegada es proposa dissenyar una exposició que incentivi a la participació de la ciutadania, ja que el format en el que s'exposaran els continguts farà que el lector de l'exposició participi també de la informació, jugant i relacionant els conceptes i temes tractats.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments	
Observacions:	
Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.	Pressupost: CD- Rom: 10.000 € Contingut, disseny i producció de l'Exposició itinerant (sense incloure itineràncies): 15.000 €

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Nom de l'acció:	Proposta comunicativa del Pla Director de les Muntanyes del Baix		
Tipus d'acció:	Comunicació i difusió	Codi:	CD3
Prioritat:	Alta	Termini:	Curt (0 a 2 anys)
<p>Descripció de la situació actual:</p> <p>Actualment no existeix cap pla o campanya de comunicació de forma conjunta en tot l'àmbit del Pla Director. No obstant, sí es disposa d'una imatge gràfica i un logotip per les Muntanyes del Baix.</p> <div style="text-align: center;"> <p>Muntanyes del Baix</p> </div>			
<p>Objectius:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informar als ciutadans del Pla director de les Muntanyes del Baix. 			
<p>Descripció de l'acció:</p> <p>La proposta es basa en facilitar un conjunt de materials de comunicació per a què cada Ajuntament els pugui editar i produir segons les seves necessitats. Alhora es proposa la utilització de la imatge gràfica de les Muntanyes del Baix que s'aplicarà a tots els elements comunicatius generats per tal de donar coherència a totes les accions de comunicació.</p> <p>Es definirà de manera senzilla i planera un pla genèric de comunicació que inclourà un CD-Rom i que serà tramès als Ajuntaments a fi que coneguin quins elements comunicatius s'inclouen al pla i estan a la seva disposició, i com els poden utilitzar.</p> <p>Així la proposta contempla generar un CD-Rom que contindrà arxius en diferents formats (tipus Freehand i PDF) i les observacions complementàries: com fer les personalitzacions dels elements, com plegar els materials, recomanacions sobre el paper o altres materials a utilitzar en la producció, entre d'altres. Tots els elements comunicatius podran ser personalitzats i adequats per cada ajuntament mantenint una coherència.</p> <p>A continuació es descriuen alguns elements tipus de comunicació i divulgació que es poden incloure en la proposta comunicativa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Full informatiu: <p>L'objectiu és que els Ajuntaments puguin fer una distribució generalitzada d'un full informatiu. En</p>			

cada cas es pot decidir l'estratègia, i es pot fer arribar a tots els habitatges del municipi i/o es pot distribuir a llocs d'elevada afluència com Centres d'Atenció Primària, dependències municipals, oficines d'informació, entre d'altres. Els continguts, tant textuais com gràfics seran senzills i fàcilment entenedors per a tothom.

- Llibret divulgatiu:

A fi que els habitants dels municipis inclosos en l'àmbit del Pla director coneguin les accions contemplades pel Pla, es crearà un llibret divulgatiu on es poden també incloure continguts sobre els antecedents o elements d'anàlisi i diagnòsi. Cada Ajuntament pot estructurar l'estratègia de comunicació, en funció de l'interès que demostrin professors, mitjans de comunicació locals, regidories de l'Ajuntament...

- Cartell:

Es dissenyarà un cartell a través del qual es puguin anunciar actuacions concretes del Pla, actes, exposicions, o qualsevol altra informació.

- Anunci:

Es dissenyarà un anunci a tot color i en blanc i negre per que es pugui publicar en els mitjans de premsa escrita que cada Ajuntament consideri oportú.

- Falques de ràdio:

Es crearan els continguts i es gravarà una falca amb els principals missatges a transmetre del Pla. Per emetre en les emissores locals o comarcals que es considerin oportunes, amb una durada aproximada de 30 segons.

- Cibertia i microsite

Per facilitar la informació via web, es proposa dissenyar una cibertia (banner), petit espai publicitari per penjar a la web de cada Ajuntament que permetrà l'accés a un microsite sobre el Pla.

Organismes i agents implicats:

Ajuntaments

Consell Comarcal del Baix Llobregat

Observacions:

PLA DIRECTOR DE LES MUNTANYES DEL BAIX (PROGRAMA D'ACCIONS)

Municipis: Tots els inclosos en l'àmbit del Pla director.	Pressupost: CD- Rom: 10.000 €

lavola

Serveis per a la sostenibilitat

apt. corr. 144
av. Roma, 252-254
08560 Manlleu
tel. 93 851 50 55
fax 93 851 50 56

c. Correu, 2, 1r
08800 Vilanova i la Geltrú
tel. 93 811 51 15
fax 93 811 51 38

c. Pamplona, 96, Local 18
08018 Barcelona
tel. 93 356 81 60
fax 93 356 81 62

info@lavola.com
www.lavola.com